

ANT

Haftalık Dergi • 13 Şubat 1968 • Sayı: 59 • 125 Kuruş

Vietnam'ın
kahraman
kadınları
ve çocuklar

HAFTANIN NOTLARI

5

şubat

Küba'da tasfiye

• Küba'da «mikrofraksiyon» seklinde isimlendirilen olay gün geçtikçe büyümekte, Havana ile Moskova'nın arasındaki aşabiyeek ilişkileri ılaşmaktadır. Eski Küba Komünist Partisi Başkanı Escalante ve diğer 25 kişi, «Castro yönetiminin sabote etme teşebbüsüne girişikleri, ayrıca Sovyet ve Fransız Komünist Partileri ile temaslar kurdukları» iddiasıyla çeşitli cezalara çarptırılmışlardır. Kabana Kalesi'nde yargılanan sanıklardan Escalante 15 yaşa, sekiz kişi 12 yaşa, sekiz kişi 10 yaşa, altı kişi 8 yaşa, bir kişi de 2 yaşa mahküm olmuştur. Sanıkların hepsi suçlarını itiraf etmişlerdir. Havana Hükümeti, Küba'daki Sovyet Eleğiliğinin de sabotaj faaliyetine karışmış olmasının hâlinde durmaktadır.

Kanunsuz yayım

• Türkiye'de Amerikalılara imtiyazlar tanıyan ikili anlaşmalara dayanarak Amerikan işlerinde, TRT Kanunu'nun koyduğu yasağa rağmen, radyo yayımı yapılmaktadır. Özel İzmirlilerdeki Çigli Üç Radiyosu'nda devamlı olarak «beat» müziği yayını yapmakta, müzik arasında verilen haber anonslarında Türk kamuoyunu etkileyerek şekilde Vietnam konusunda Amerikan propagandasında bulunulmaktadır. Amerikan Üs radyoları yıllardan beri kanunsuz yayınlarına devam ettikleri halde, Türk hükümetleri hükümlilik haklarını hiç sayan bu duruma göz yummaktadır.

Karikatür sergisi

• Asya Afrika Gazeteciler Birliği'nin Çin'de düzenlediği Karikatür Sergisi'ne 24 ülke 180 karikatür katılmıştır. Türkiye'den de Turhan Selçuk, Ferruh Doğan ve Tonguç Yaşar'ın katıldığı sergiyi bir milyondan fazla seyirci gezmiştir. Çin'de büyük hızla yaranan sergide arkadaşınız Ferruh Doğan'ın ANT'in ilk sayısında yayımlanan karikatürü de yer almıştır. Sergiye katılan Türk karikatürlülerine armağan olarak birer özel dolmakoş gönderilmişdir.

• Karakalem Giap, daha sonra onların yerini alan Amerikalı saldırganlara karşı mücadeleye girmiştir. Şimdi Giap'ın Dien Bien Fu zaferini, Ke San'da da tekrarlayarak bu defa Amerika'yı direte getirmesi beklenmektedir.

6

şubat

Masonların tepkisi

• AP sağ kanadının ve Bayar'ın Demirel'i «yedeklemek» üzere harekete geçtiklerinin ANT'a açıklaması çırçıçı çevrelerde geniş yankı yaratmıştır. AP Genel Başkanlığı ve Başkanlık için Türkiye Odaları ve Borsalar Birliği Genel Sekreteri Necmettin Erbakan'ın isminin öne sürülmüş, masonları derhal harekete getirdi. Kotaların dağıtımda masonların ve azınlık çevrelerinin çıkarlarını düşünenmediği için Erbakan'ı tutmayan mason liderleri, aleyhte kampanyaya giriştiler. Masonlar, Bayar'ın Erbakan'ı tutmadığını sevralı yasmağa çalışılar. AP içinde Demirel'e karşı olanlar ise, bu tepkiyi pek önemsememekte ve «İsim önemli değil. Erbakan olmaya bilir. Önemli olan, Demirel'in yerine bir başkasının getirilmesi yolundaki eğilimin her geçen gün bıraz daha gelişmişdir» demektedirler.

Dayak olayı

• Avukat Suavi Raşıtoğlu'nun emniyette ölüresesi dövdüğü ANT'a açıklaması üzerine İstanbul Barosu Başkanı Ferruh Dereli bir basın toplantısı yaparak işçileri Başkanı Sükan'a büyütülerini bildirdiklerini, bunun üzerine Vali Peyraz ve Emniyet Müdürü M. Çağlar'ın haroyu ziyaret ettiklerini, olay hakkında derhal soruşturma açarak avukata dayak alan İkinci Sube Müdür Muavini Şeref Kılıçtan ile bir memurun Mütterrikka emrine alındığını açıklamıştır. Ayrıca, Ankara avukatlarından Rauf Çapan, Yusuf Selvi, Turan Tamer, Halit Celenk, Sanık Aslangül, Cahit Celikel ve Niyazi Ağırnaslı da ANT'ın yayımı üzerine Ankara Barosu Başkanlığı'na başvurarak olayın takib edilmesini istemişlerdir.

Pasif direnme

• Türkiye'nin NATO'dan ayrılmamı sağlamak üzere Türkiye İçi Partisi çeşitli ilerde «pasif direnme» komiteleri kurdu. Eskisehir ve Adana İl yönetim kurullarının kuruluşu komiteler birer bildiri yayınılmıştır. Halk direnme hareketine katılımaya çağrılmışlardır.

7

şubat

Amerika çıkmazda

• Amerika'nın ekonomi uzmanlarının tahminlerine göre, saade mali açıdan, Vietnam'ın milliyetçilerin en son taarruzları Amerika'yı büyük zorluklar, hatta çıkmazlar karşısında bırakmaya kâfîdir. Çünkü Vietnam'da halen mevcut Amerikan askeri işlerinin ve malzemesinin uğradığı zararı gidermek, gereklî manzum askeri tedbirleri almak, bütün bütçe, tahminlerinin çok üstünde masraflar gerektirecektir. Cumhurbaşkanı Johnson, yıllık raporunda «Vergilerin artırılması sebepleri, bütçedeki normal masrafların artmasına ilgilî değildir. Vergi artışı lüzumu, Vietnam savaşının pahalılaşmasıyla bağıntıdır...» demiştir. Son Vietnam olaylarının baskısı altında Amerika'nın daha derin bir ekonomik buhrana sürükleneceği düşünülmüş hale gelmiştir.

Yeni fikir kulübü

• Sosyalist gençlerin, özel okullarda da örgütlenmesi devam etmektedir. Son olarak Kadıköy Mimarlık ve Mühendislik Özel Yüksek Okulu'nun sosyalist öğrencileri, FKF'ye bağlı bir fikir kulübü kurmuşlardır. Yeni fikir kulübünün yöneticileri yayınladıkları bildiride söyle söylemektedirler: «Çalışmalarımız tüm yurt ve dünya sorunlarını toplume bir ışık altında sanat ve sosyal bilimler açısından inceleme, eleştirme ve çözüm yöntemleri arama yolunda olacaktır.»

Komünist avi

• Geçenlerde İstanbul'da «Doğu Gecesi» ni silahlı, sopalı, asit sıçarı gençlere bastırın AP İl Genelkâzı Kolu Başkanı İbrahim Çetinkaya bir basın toplantısı yaparak «bazi millet meselelerinin kalkan ediliş aşırı ard bir düşunceye matuf komünizm faaliyetler durdurulacaktır. Suurul milliyetçilik bütün yurt satında komünist avına ekaçaktır.» dedi. İkildardaki partinin yöneticilerinden birinin bu şekilde konuşması ve AP Genel Başkanı'nın buna tepki göstermemesi, artık Türkiye'ye kanunsuzluğun ve zorbaklığını hâkim kılmaya çağrısını resmen ortaya koymuştur.

8

şubat

ANT yargılandı

• ANT aleyhine Cumhuriyet Savcılığı'na açılan davaların ikisine İstanbul Toplu Barosu Mahkemesinde bakıldı. Yaşar Kemal'in «Vatan İbneti Katmerleşiyer» başlıklı yazısından dolayı açılan davannı duruşmasında dergimizin vekili Avukat Müşir Kaya Canpolat, Sulhi Dönmez'in verdiği bilirki reportunu reddetti ve yeni bir bilirki kuruluna dosyanın gönderilmesini istedi. Mahkeme, yeni bilirki kurulu teşkil edilmesine lüzum olup olmadığına karar vermek üzere duruşmayı başka güne bıraktı. Bu davada, savcılık Yapı Keşif ile yazısı yayınlanan Doğan Özgüden'in TCK'nun 312 maddesine göre, sınıfı tehlikeyi surette kin ve adavete teşvik ettiğini iddia etti. Aynı gün Doğan Özgüden, «Dünya Şadi Alkış»'nın beraberinde iddiyor. Sağlıklı ya zasından dolayı ikinci defa yargılanmıştır. Bu davada da, Savcılık, Özgüden'in adiliyeti etki altında bırakıcı yazısında bulunduğu için altıya kadar hapsini istemektedir. Duruşma Yargıtay'ın Alikışık hakkındaki nihai kararını tesbit etmek üzere başka güne bırakılmıştır.

ULUÇ GÜRKAN

Basın davaları

AP'nin İkildara geçişinden beri Ankara ve İstanbul'da açılan basın davalarının sayısı, 27 Mayıs önceinde açılan davaların sayısını kat kat aşmış ve rekor seviyeye ulaşmıştır. Aneşik AP'li Adale Bakan Hasan Dincer, bu davaları dahi yeterli görmemiş ve pasif bulduğu basın savcılarmı değiştirmiştir. Yeni basın savcılari görevi başladıkları sonra, gazeteciler üzerinde açılan davaların sayısında büyük bir artış beklenmektedir. Öte yandan Mülkiye Dergisi'nin üç ay önce yayımlanan sayısındaki bir yazdan dolayı Türk Ceza Kanunu'nun 142. maddesine muhalif etikleri iddialıca tutuklanan S.B.F. Öğrenci Derneği Başkanı Uluç Gürkan ile derginin sorumlu müdürü Turgut Balta'nın tahliye istekleri reddedilmiştir. Tunceli genel, akrabalarından başkası ile konugunu rulmamaktadır.

9

şubat

10

şubat

11

şubat

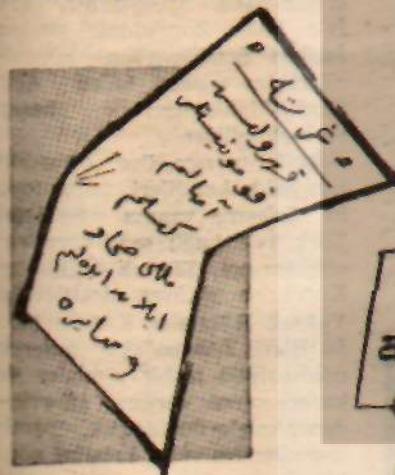
TİP Bildirisi

Ankara'da olağan toplantıunu yapan Türkiye İşçi Partisi'nin çalışmalarıyla ilgili olarak genel merkez bir bildiri yayıldı. Bildiride açıklandı: «Mahalli Seçimler Ön Seçim Yönetmeliği kabul edilmiş bulunuyor. TİP, bu yönetmelikle, istisnayla bütün üyelerinin ön seçim seçmeni olarak oyalarını kullanmaları ve parti adaylarını seçmeleri ilkesini benimsiştir. Millet Meclisi ve Cumhuriyet Senatosu seçimleriyle ilgili yönetmeliklere de aynı ilkenin uygulanmasını sağlayan değişiklikler yapılmıştır.

Adaylar kuliste

Başkent Ankara, İstanbul ve Ankara Belediye Başkanlıklarına adaylıkların koyacak AP liler için yoğun bir kulis çalışmasına sahne oldu. İstanbul Belediye Başkanlığı için çalışan Dr. Fahri Atabay ile Ankara Belediye Başkanlığı'na oynayan Ankara Doğumevi Baghikimi Ziya Durmuş, Başbakan Demirel ile ilişki kurup görüştüler. Bu arada, İstanbul Belediye Başkanlığı için Fenerbahçe Kulübü Başkanı Faruk Ulgaz, destekleyenler de kulise indiller. Demirel şimdilik aday adaylarına mavi bonek dağıtmakla meşguldür.

DİYANET İŞLERİ
BİR GAZETE ÇIKARIK
KÖYLERE DAĞITACAK.

Cumhur

Öğretmen teminatı

DİSK tarafından İstanbul TOS Salunu'nda «öğretmen teminatı» konusunda bir konferans düzenlendi. Özellikle emekçi çocukların eğitimi bakımından büyük önem taşıyan ve çok sayıda işçi tarafından izlenen konferansta DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler, TOS Genel Başkanı Fakir Baykurt, İTÜ.TB. Başkanı Hasan Yalcın, Doç. Dr. İdris Küçükömer ve Av. İbrahim Türk konuştu.

Hac istismarı

Hac mevsiminin gelmiş olması dolayısıyla gerici çevrelerde büyük bir «hac istismarı» başlamıştır. Hac'ca gideceklerle bilgi vermek gereçesiley Spor ve Sergi Sarayı'nda irticai bir toplantı düzenlemiştir. Kadınlarla erkeklerin ayrı oturtıldığı ve yoğun bir haclığı kokusunun yayıldığı toplantıda «Anayasayı değiştireceğiz», başlıklı gazete tarihinde da bedava dağıtılmış, konuşmacılar seriatı dayanan görüşleri dile getirmiştir. Bir AP Milletvekili de, bütün İslam aleminin Türk öncülüğünü kabul ettiğini ileri süren «hükümet gece gündüz sizin meselelerinizle ilgilendi» demiş ve yakında ümmetçiler lehine yeni kararlar alınacağını müjdelemiştir.

Hac mevsiminin gelmiş olması dolayısıyla gerici çevrelerde büyük bir «hac istismarı» başlamıştır. Hac'ca gideceklerle bilgi vermek gereçesiley Spor ve Sergi Sarayı'nda irticai bir toplantı düzenlemiştir. Kadınlarla erkeklerin ayrı oturtıldığı ve yoğun bir haclığı kokusunun yayıldığı toplantıda «Anayasayı değiştireceğiz», başlıklı gazete tarihinde da bedava dağıtılmış, konuşmacılar seriatı dayanan görüşleri dile getirmiştir. Bir AP Milletvekili de, bütün İslam aleminin Türk öncülüğünü kabul ettiğini ileri süren «hükümet gece gündüz sizin meselelerinizle ilgilendi» demiş ve yakında ümmetçiler lehine yeni kararlar alınacağını müjdelemiştir.

Vietnam'a giderken
karaya oturan şlep

Milletvekillerinin
mal beyanında
bulunmaları istendi

Allahlık AA ve TRT

Pueblo Olayı ve Vietnam Savaşı konusunda gerek Anadolu Ajansı, gerekse TRT kötü bir sınav verdiler. Tarafsız ajansların haberlerini bir yana atarak United Press ve Associated Press'in haberlerine sardan allahlık Anadolu Ajansı, Türk basını, son Vietnam savaşlarında büyük ölçüde yaralıtı. TRT ise, başlangıçta tarafsız davranışmaya çalınırken sonraları AP adlı Amerikan Ajansının haberlerini çevirerek kamuoyuna sundu. TRT'nin haberleri, bir süre sonra çocukların dahi kandırılamayacak kadar komik bir hal aldı. Çünkü haberler arasında verilen rakamlar söyleydi: 3 bin Vietkong, 16 Amerikalı ölmüştür. 12 bin Vietkong, 135 Amerikalı ve Güney Vietnamlı ölmüştür!

Baykurt'un davası

Milli Eğitim Bakanı Ertem Tarafından Bakanlık emrine alınan TOS Genel Başkanı Fakir Baykurt'un Danıştay'da açtığı davada Bakanın tasarrufunun haksız olduğu kararlaştırıldı. Bu karar üzerine TOS İstanbul Şubesi su bildiriyi yayınladı: «Milli Eğitim Bakanı ve onun felsefesi anayasaya açısından bir iflas etmiştir. Bu iflasın sayısı coğaldıkçaımızın kaderi dönüsecektir.»

DOĞAN ÖZGÜDEN

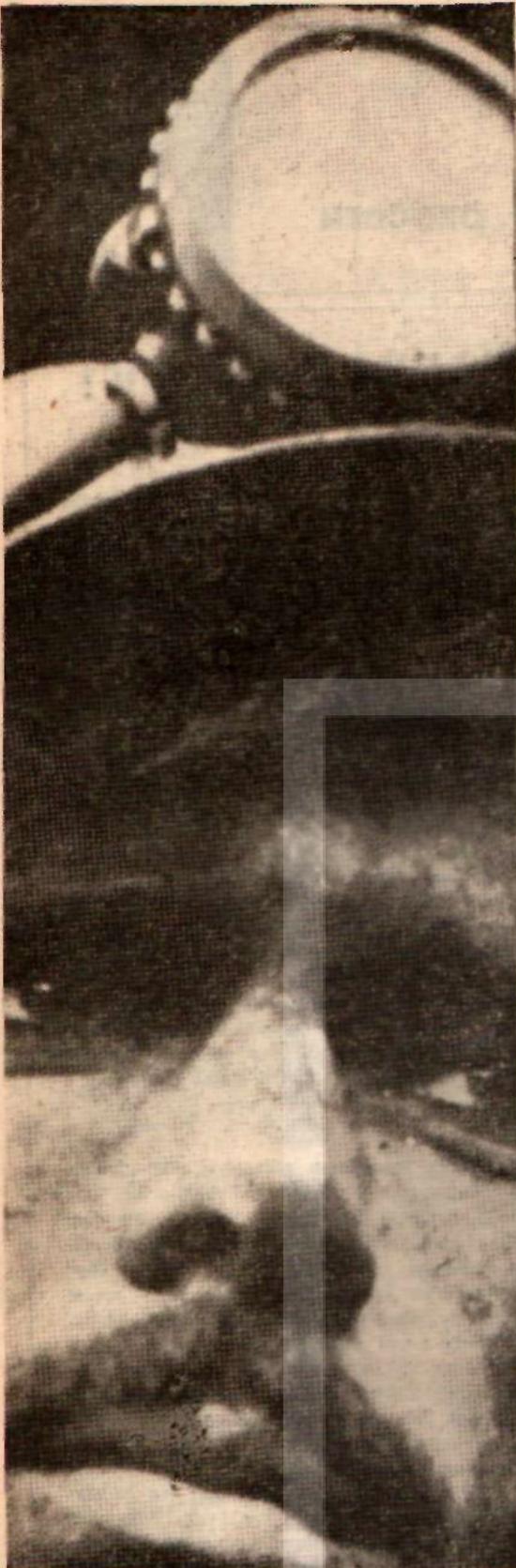
HAFTANIN
YORUMU

İŞÇİ PARYA DEĞİLDİR!

Caparını aşan ve tıtestinden gelmeleri mümkün olmayan her olayın ardında «komünist parmağı» aramak, bizim dümensuyu politikacılarının tek marifetidir. Son Zonguldak Olayları'nda da işçinin karşısına güç belâ çıkabilen devekuşu politikacıları, grev yarışır yatışır derhal yükseksət atıp tutmağa başlamışlardır: «Gördüğümüz işçiler arasında bir kısım kişikirticilər var!» Toplu sözleşme yetkisini haksız olarak ele geçiren ve işçileri işvereneye satan bir sendikacı da, «İşçi istismar eden勤奋 bozucular mutlaka cezalandırılmalıdır. Aslında bu hükiyemete karşı girişilen isyankar bir hareketdir» diyerek bütün sorumluluğu solcuların üzerine yıkıma kalkmıştır. Ve iktidar çırtıkam gazetelerin yazdığını göre, grev hareketini DİSK'çilerin ve TİP'çilerin kişikirtiği tesbit edilerek soruşturma açılmıştır. Bu kırıcı oyun, üç sene önce de yine aynı şehirde oynamış, fakat adil Türk yargıcının önünde iflasla sonuçlanmıştır... Bu yeni tertibin de akibeti, öncekinden farklı olmayacağındır. Şu Zonguldak'ta olup bitenlerin patlak vermesi için ille de bir tahrif mi gereklidir? Günde 16 saat toprak altında günde günde kazma ve kürek sallayan insanlara, hem de resmen kabul edilmiş asgari 20 Lira'lık ücreti hiçe sayarak, sadece 13,5 Lira gündelik vermek bir tahrif değil midir?

Acaba o çilekeş insanların gündeligi 200 Lira'ya gelen parlamentodaki sözümləne vekillerini, məsləhətli Ali Naili Erdem'i, bir Faruk Sükan'ı, bir Demirel'i, hattā ve hattā işçileri temsil ettiğini ileri süren bir Osman İpekçi'yi, çok değil sadece iki gün toprak altında 13,5 Lira'ya kazma kürek sallamağa zorlasalar, onların tepkileri farkı mı olacaktı, «münasiptir, Allah devlete, millete zəval verməsin» deyip boyun mu kıracaklardır? Erdem, işçiler arasında yaptığı konuşmada büyük bir pişkinlikle «Keşke çalışanların bütün haklarını verebilecek bir ekonomiye sahip olabilsek...» demiştir. Bunu söyleyen kişi bilmez mi ki, aynı ekonominde onbinlerce maden işçisinin günde 16 saat çalışarak kazandığı bir anda kazananlar vardır. Ve bunları daha da fazla kazanmaları için yeni yeni kanunlar hazırlanmaktadır, yeni vurgun kapıları açılmaktadır. Maden işçileri bu soygun mekanizmasının işleyişini artık görmüştür ve onun için sokağa dökülmüşdür. Bu sokağa döküllü kanunsuzmuş! Evet, Türkiye'de tüm kişilerin uyması zorunlu olan kanunlar vardır. Ama sadece işçilerin değil, tüm kişilerin... Bu kanunların da üstünde bir anavasa vardır.

Hayır, Türkiye Cumhuriyeti'nin işçi vatandaşları, kastları Hindistan'ının paryaları değildir. Zira anayasaya «Devlet, çalışanların, yaptıkları işe uygun ve insanlık həsiyətine yaraşır bir yaşayış seviyesi sağlanmasına elverişli adaletli bir ücret elde etmeleri için gerekli tedbirleri alır» demektedir. Zulüm karanlığında 16 saat köle gibi çalıştırılan insanlara günde 20 Lira'yı dahi çok görmek midir tedbir? Anayasayı hiçe sayanlar grevi usulsüz yapıtlar diye onbinlerce işçili suçlayabilirler mi? Devleti en büyük işletmesinin başına çökreklenmiş partizan bir idare hem emeğin hakkını vermeyecek, hem işçinin sendika seçme iradesini tanımayacak, hem de kanunsuz olarak kurulmuş faşist bir radyo sabahdan akşamaya kadar işçiləye baskı yapacak, ondan sonra da işçiden itaat beklenecektir... Olmaz böyle şey! Hem şu devlet otoritesinden, kanunlara uymaktan söz eden efendiler, önceki hafta İstanbul'da sosyalistlerin organize ettiği iki toplantı tabancalı, sopalı, gaz bombalı zorbalar tarafından basırlen neredeydiler? Tahrifmiş, kişikirtmamış, solcuların tertibləmiş... Geç efendimi, geç! İnsanlar artık üyandılar, bakkalarını istiyorlar. Zonguldak Grevi özetle işte budur. Ondan ötesi, lâf u güzaf!

HALİL TUNC
— Kimsin hizmetinde? —

Bundan üç yıl önce, yine bir kişi günü Zonguldak'ta ilk defa devlet kuvvetlerinin kurşunlarıyla işçi kamını dödüklü, Türk işçi sınıfının mücadele tarihine kan bulasımıtı.

10 Mart 1965'te Zonguldak'ta patlak veren kanlı olaylar gerçek nedenleri üzerinde kimse durmamış, bir yandan siyasi iktidarın temsilcileri, bir yandan da işçi sınıfının temsil etmek durumunda olan işbirlikçi sendikacılar, mevhum «tahrik» lerden söz açarak işçileri greve sevkeden amilleri örtbas etmeye kalkmışlardır.

Üç yıl önce oynanan bu kırılı oyun, geçtiğimiz pazartesi günü Zonguldak'ta yeniden sahneye konmuştu. Oyunun sahneye koymucuları yine aynıdır. O zaman da AP iktidarda idi, bugün de AP iktidardadır. O zaman da Türk İş'e bağlı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, işçiyi ihanet etmişti.

Bundan üç yıl önce, yine bir kişi günü Zonguldak'ta ilk defa devlet kuvvetlerinin kurşunlarıyla işçi kamını dödüklü, Türk işçi sınıfının mücadele tarihine kan bulasımıtı.

Bugün de aynı sendika işçinin karşısındadır. O gün de hakları yenen, mağdur edilen insanlar kömür işçileriydi; bugün de ezilener, hakları yenenler onlardır.

Zonguldak'ta geçen hafta otop bitenleri gerçek rayna oturtabilmek için, doğu nedenlerini iyice ve doğru olarak bilmek gerekmektedir.

Bugün Zonguldak'ta maden işçilerini temsil kabiliyeti olmayan bir sendika vardır: Zonguldak Maden İşçileri Sendikası... Bu sendikanın bir kişisin yöneticileri, işçi çıkarlarına sırt çeviren ve AP iktidarı, partizan yönetiminden yarar ıman Türk İş Konfederasyonu'nun uydurusudurlar. Uzun yillardan beri işveren EKİ ile işbirliği yaparak işçilere aidat kesmektedirler.

İşçiler, bu sömürüden kurtulmak için yeni kurulan ve DISKE'ye üye olan Türk Maden İşçileri Sendikası'na katılmaya başlamışlardır. Kısa zamanda Türk Maden İşçileri

Tahrip edilen işbirlikçi sendikanın genel merkezi ve işçilerin asıl temsilcisi olan sendikanın başkanı Alpdündar

Zonguldak grevini kimler tahrif etti?

Amerika bile kurtaramaz...

Halkın gücü yeri yönetiminde ağır hıncı duymamaya başlayınca milli irade kavramını yalnız kasaba esrafının sağladığı oylara değerlendirenlere şokunu denecesini biliyorlardı biz. Halkın temel isteklerine dayanmayan bir politika anlayışının varacağı noktası, önünde sonunda halkın karşısına geometricitir çünkü. İstihat ve Terakiden beri, yahane sermaye ve onun yerli işbirlikçilerileyile diresek teması kuran siyasi partiler bu yüz den zorbalığı başvurmuşlardır.

II. Meşruiyet devrinde, Alman uzmanlarının grevleri bastırmak için harcadığı kanuna Osmanlı Meclisinde utanmadan oy verenler, sermayenin rahatça sömürmeye devam etmesini sagladıklarını biliyorlardı. Cumhuriyet devrinde de, İşçileri Bakanlığını Jandarma kargahı zanneden nice bakanlar gördük biz. Adam, yüce mecliste, Maresal Çakmak'ın bile komünist eylem içinde bulunduğu «ifa» ederken ne tarihi, ne de toplumbilimden utanıyordu.

Şimdi, sömürülen halk yığınlarının T.I.P.nın etrafında büyük bir inançla

birleşmeleri, A.P. iktidarıının kulagına kar suyu kaçırmaktı ve iftira metodlarından medet ummaya düşürmektedir. Daha yüce meclisi bastığı zaman, maskeli beslerden biri olmak özelliğini ortaya koyan işçileri Bakanım düşpeden ve bilerek asılsız konuşması, kendi öz erkalarının bilincine varan Türk halkının karşısında tutunmazlığındalarının ifadesidir.

«Bizim sosyalistler, demektedir, Dr Sükan, Zürih'teki uluslararası sosyalizm toplantısına iştirak etmemeler. Çünkü onlar, mülküyeti inkâr ve kollektivizmi kabul etmezler. Ama bizimkiler, Roma'daki kongreye giderler. Bu Kongre, İtalyan komünist partisi tarafından düzenlenenmiş gizli bir toplantıdır.»

Sayın Mehmet Ali Aybar'ın kesinlikle açıkladığı gibi, T.I.P. Akdeniz Ülkeliler partiler toplantısına katılmıştır. Konferansın amacı hiç bir ayrılmış gözetmeksizsin Akdeniz'i bütün yahancı kuvvetlerden tenizlemek, özellikle Amerikan emperyalizmi ile mücadele etmekti. Bunlar T.I.P.nın uğrunda yıllardır mücadele et-

tigi amaçlardır. Ve ne A.P. iktidarı, ne yurdumuzdaki 50 bin askeriyle Amerika T.I.P.nın bu mücadeleşini engelleyemeyecek halkı kıskırma metodlarından medet ımanlar, istiklalci hareketi durduramayacaklardır.

İşçileri bakanlığında oturmaya devam eden Dr. Sükan, Dr. Gedik'ten bu yana köprülerin altından geçen sulara yuvarlanmak istemiyorsa su gerçeği öğrenmek zorundadır: Halkların milli kurtuluş savaşının önüne çıkmak isteyenleri Amerika bile kurtaramaz.

Şükran KURDAKUL

Sendikası'nın üye sayısı 18 binin bulmuştur.

Buna rağmen, işçiler adına toplu sözleşme yapma yetkisi, partizan iktidarın etkileriyle Türk İş'e bağlı olan ve saat 13:37 üyesi bulunan Osman İpekçi'nin başkanlığındaki Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'na verilmiştir.

Kendilerini temsil edemeyecek bir sendikaya toplu sözleşme yetkisinin verilmesi üzerine galevana gelen işçiler, beş yıldan bu yana üye olmadıkları halde kendilerinden aidat keserek 25 - 30 milyon lira kadar tutan işçi parasını sendika veznesine geçirenler aleyhine Ağır Ceza Mahkemesi'nde dava açmışlardır. Türk İş'e bağlı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'nın yöneticileri bu yüzden hâlen Ağır Ceza Mahkemesi'nde hesap vermektedirler.

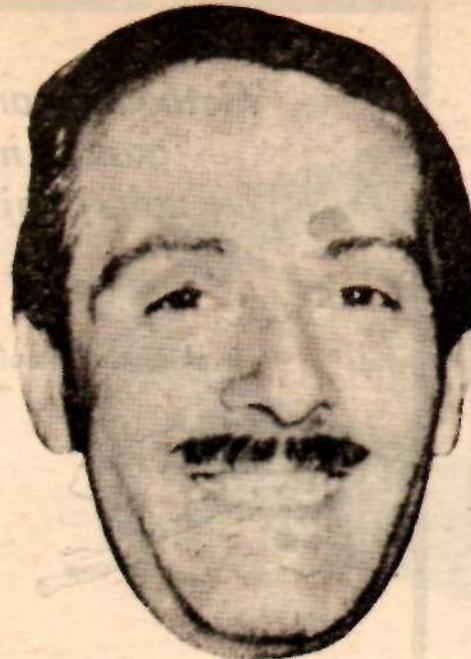
İşçiler ayrıca, üye olmadıkları halde kendileri adına toplu sözleşme yapma yetkisi Türk İş'e bağlı sendikaya veren varıcı, Yüksek Hâkimler Kurulu'na şikayet etmişlerdir. Yüksek Hâkimler Kurulu Müttefikleri, Zonguldak'a gelerek usulsüzlüğü tesbit etmişler ve karar veren varıcı görevden almışlardır. Ancak, partizan yönetim vine kendini göstermiş ve varmcı, geçici olarak görevine iade edilmiştir.

Bu beklenmeyen sonuç, işçilerin iktidara karşı güvenliğini adamaklı aramıştır.

Türk İş'e bağlı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, işçilerin iradesine rağmen, toplu sözleşme yetkisini ele geçirdikten sonra müzakereleri Zonguldak'tan Ankara'ya nakletmiştir. Müzakereler sürüp giderken Zonguldak'ta EKİ Radyosu, işçilere her gün belki aralarla su yayında bulunmuştur:

«Türk İş'e bağlı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'na üye olmayanlara sözleşme ile elde edilecek ücret zamları ve sosyal haklar verilmeyecektir. İşçilerin bunu kesin olarak bilmeleri gereklidir.»

Anayasaya teminatı altındaki sendika hürriyetini hiç sa-

A. NAILİ
ERDEM
Devekuşu
politikası!

yan bu bildirimlere rağmen, işçiler, DİSK'e bağlı Türk Maden İşçileri Sendikası'na söylemeye devam etmişlerdir. Hâlen Zonguldak'ta 24 bin işçi, Mehmet Alpdundar'ın başkanı bulunduğu bu sendikanın üyesidir.

Buna rağmen, Türk İş'e bağlı Zonguldak Maden İşçileri Sendikası, bir ard hesapla, toplu sözleşme görüşmelerini uzatmakta yarar görmüştür. EKI ile avnı doğrultuda harket eden ve partizan yönetimde medet uman sendikanın haberi şudur:

«EKİ Radyosu'nun telkinlemeyle işçiler bizim sendikaya söyleyecekliler, gerçekten toplu sözleşme yetkisini sonradan da elde etmiş olsak, bu yetkiyi önce kazanmış gibi hareket eder, görevinden alınan yarım kararının doğruluğunu ispatlar, bizi tutam tutmuş oluruz. Sonra da, işçiler sendikamıza üye olunca, bu giriş işlerini eski tarihlerle kaydeder, böylece aleyhimizde açılan 25 - 30 milyon tutarındaki alacak davasında mahküm olmaktan kurtuluruz.»

Toplu sözleşme görüşmelerinin uzaması, işveren Ereğli Kömür İşletmeleri'nin de işine gelmiştir. Zira EKİ'de keliminen tam manasıyla bir partizanlık hükmü sürdürmektedir. Başbakan'a özel olarak gönderilen ünlü «gizli rapor», partizanlığın en belirli kanıtı olmuştur. Her ne kadar Başbakan bir önceki basın toplantısında bu konudaki soruları cevapsız bırakarak partizanlık suçlamalarını reddetmişse de, olaylar suçlamaların doğruluğunu rakamlarla ortaya koymustur. Genel seçimlerden önce işçilere yapılan büyük zamma rağmen 40 milyon lira kâr edebilen Ereğli Kömür İşletmeleri, 1967 bilançosunu 120 - 170 milyon lira kararla kapatmıştır. Ortalama 150 milyon lira zarar eden bir kuruluşun çalıştığı işçilere zam yapmak yanaşmayalığı muhakkaktır.

Bir yandan EKİ'nin, bir yanından Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'nın ard hesapları dolayısıyla iki ay önce başlayan toplu sözleşme görüşmelerinden bir sonuç alınamamıştır. Oysa ki, yerlünden en ağır

iş yapan maden işçilerinin aldığı ücret, gülünç derecede düşüktür. Bir maden işçi Amerika'da 168 lira, İngiltere'de 170 lira, Avustralya'da 161 lira ücret alırken, Türkiye'deki maden işçisine verilen ücret sadece 13.50 lira'dır. 1967 yılında Zonguldak'ta toplanan asgari ücret komisyonu, kömür işçilerinin asgari ücretlerini 20 lira olarak tesbit etmiş, buna rağmen idare 13.50 lira'lık ücreti uygulamaya devam etmiştir.

Çalışma Bakanlığı'nın resmen tesbit ettiği bir ücreti diğer bir devlet kuruluşu E.K.I.'nin vermeye yanaşmaması ve toplu sözleşme görüşmelerinin, işbirlikçi sendikanın da tasvihiyle, bir türri sunuya bağlanmaması, bardağı taşıran damla olmuştur.

Kozlu Bölgesi'nde çalışan 6 bin 108 işçi ve Üzülmek Bölgesi'nde çalışan 6 bin işçi, Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'nın kendilerini satışı kanısına vararak pazartesi günü oacaklara girmemeyi kararlaştırılmışlardır.

Karar duyulur duyulmaz yetkililer üzerinde bomba teşiri yaratmıştır. İşçileri kendurarak işbaşı yapabileceklerini sanan yetkililer, duruma hâkim olamayınca sabaha karşı durumdan Ankara'ya haberdar etmek zorunda kalmışlardır. İlk iş olarak Ankara'dan Zonguldak'a bir otobüs dolusu toplum polisi gönderilmiştir.

İşçiler sadece iş bırakmakla yetindikleri ve seyre inmeye düşünmedikleri halde, Ereğli Kömür İşletmeleri'nin orta dalga 200 metre üzerinden yayın yapan radyosunun işçilerle alay edercesine tekrarlığı anonsları, grevcileri cileden çıkarmıştır. Radyonun anonslarında söyle denilenmiştir:

«Toplu iş sözleşmesi görüşmeleri olumlu bir hava içinde geçmektedir. Müessesemiz yetkililer ile sendikamız temsilcileri işçi ücretlerine imkân nisbetinde zam yapılması konusunda kabalar göstermektedirler. İşçi ve işveren arasındaki iyi münasebetleri kıskanan ve çıkarlarına uygun bulmayanları arayı açmak için kıskırtıcı maliyetteki sözlerinin ve dedikodularının hiç-

birisi hiciebî ünî

Öğretmenler savaşı

Yaşar Kemal

Türkiye'de öğretmenlerin durumu hiçbir zaman iyi olmadı. Onlar hep hor görüldüler. Onlar hiçbir zaman emeklerinin hakkını alamadılar. Onların değerlerini bulmaları, emeklerinin karşılığını alabilecekleri, yönetici ve sömürgeci sınıflarla işlerine ne kadar yaradıklarına bağlıydı.

Öğretmenler hiçbir zaman sömürgeci sınıflarla işine yaramadılar. Öğretmenler işleri gereği çoğu zaman gerici ve sömürgeci Karşı oldular. Halka önderlik ettiler Önderlik işi de onların odevteri içindeydi.

Öğretmenler, bilim götürmenlerdir. elinde bilimin ışığını taşıyanlardır. İşk tan korkanlar bu ışıklı adamlara karşı koydular. Su cumhuriyet çağında yurdı işkandırıken kara güçlerce çok öğretmen öldürdü. Çok öğretmen onulmaz acılar salındı. Öğretmen Kubilay sadece bir örnekdir. Yüzlerce öğretmenin kirek mahkumu hayatı yaşatıldı. Anadolu köyleri dağlara kaldırılıp kirletilmiş kırz öğretmenlerin türkülerle çalkalanır daha. Onlar kusucu kervan geçmez, od yok, oacak yok, ac susuz, yeralta evlerinde Türk köylülerle on yıl önceki hayatlarını yaşıyanlardır. Bu da yetimi ornaş gibi en az para alanlar, eocuklarını bile okutamayanlar onlardır. Çağımızda her yomüyle öğretmenlerin hayatı bir zulüm hayatı olmuştur. Sanki onlara içine sürüklendiğimiz, perperan eyleğimiz bu zulüm hayatı yetimi ornaş gibi bir de baskılara başlıdık. Bir de bu durumları zaten kötünen kötüsü, yurdun temel direğine çektikleri yetimi ornaş gibi, yapmadığımızı bırakmadık.

Öğretmen kıymı, sözü çağlar boyunca bir yurdun insanlarını utandıracak, insan içine eikarmiyacak, insan yüzüne bakılmayacak bir sözdür.

Öğretmenlerin temel odevleri, bilgiyle, akılla insanları uyandırmak işi kavuşturmak. Öğretmenlerin odevlerini gera-

ğince yapmaları, faydalı insanları uyumalarında, karanlığında olan çökerecileri, sömürgecilerin ve sömürgeci adamları işine gelmez.

Birisini karanlıkların adamı, birisi niklara taşıyıcı... Topyekün Türkiye sömürgeciler Karşı uyandırmakla birlikte ilk savası öğretmenler vereceklerdi. Bu, şalesizdir. Sömürgecilerin adamları elbette ilk hedef olarak öğretmenleri alacak. Ve onları sindirmege, yenmeye çalışacaklardır.

Öğretmenleri sömürgeciye uydu olmuş memleketler iflah olmazlar, uzun yıl lar bellerini doğrulamazlar.

Türk öğretmenleri bunca zulümle, kırımlara rağmen dimdik ayaktalar. İnsanları goturdukları işi, işi kutsallığı canları dislerine takmışlar konyorlar.

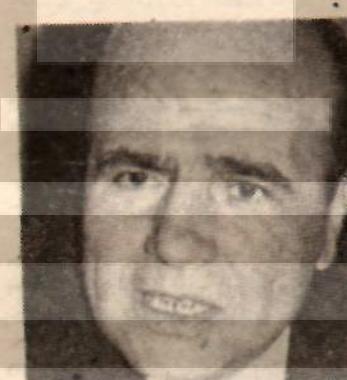
İkinci Kurtuluş Savaşı öğretmen kıymıyla ve öğretmenlerin verdikleri savasla başlıdı. Direncileri, yılmamaları Türk milletinin zaferidir.

İşçilerin ilerici DİSK öğretmen kıymına gerek önemi verdi. Genel Başkanı Kemal Türkler imzasıyla bir bildiri yayımlayarak öğretmenlere yapılan zulümlere karşı koydu. Öğretmenlerle işçilerin elele verdiği aşıkları ve bu iki temel gecen işbirliğini müstüladı.

Bir de öneri sundu: «Öğretmenleri işçilerin partizan politikaları dışında tutmak için ÖĞRETMEN TEMİNATI bu konudaki savaşın temel hedefi olmalıdır. dedi.

Bu bozuk düzen sürüp gitlikek öğretmen zulüm, öğretmen kıymı bitmeyecek. Çünkü öğretmen elindeki ışığını bırakmaz. İşk tan taşıyıcılık onun temel niteliği, ödevidir. Öğretmen kendisine, yardımına ihanet edemez.

Onun için bütün Türk ilerici güçleri, öğretmen teminatını sağlamak için DİSK'in önerisini desteklemeli ve gerçekleştirmelidir.

DEMİRSOY
— İşçiye ihanet! —

bir asıl ve esası olmadığı ünlemle belirtiriz.»

Bu arada Zonguldak Maden İşçileri Sendikası Başkanı Osman İpekçi'nin radyodan yayınlanan aynı mealedeki mesajı, Dilaver Bölgesi işçilerinin de harekete geçmesine yol açmıştır.

Dilaver'de çalışan 2500 işçi beş kilometre ötedeki Zonguldak'a doğru ağır ağır, yürüyüşe geçerken, Üzülmek Bölgesi'nde dispanser ile bir yazihaneye târip edilmiştir. Asmaköprü oacaklarında çalışan işçilerin de kafileye katılması, topluluğun kısa zamanında yedi bin aşamasını sağlamıştır. Zonguldak'a bir kilometre uzaklıktaki Çaydamar kömür ocağı önünde duran

işçilerden bir grup, kömür oacaklarındaki arkadaşlarını çağırırken, bir başka grup da, pavyonlarda uyuyanları uyandırmıştır.

Geçikleri yolları, arkadan gelecek araçlara taşlarla kapanan işçiler, Vefkani Köprüsü'nden geçip Soğuksu'ya doğru yönelmişlerdir. Lavuarolarak adlandırılan kömür yıkama tesisleri önünde bir süre durarak lavuari işletmeye kapayan işçiler geri dönmüş ve Gazipaşa Caddesi'nden ağır adımlarla geerek Cumhuriyet Alanına gelmiş ve vilayet karşısındaki Zonguldak Maden İşçileri Sendikası'ni basmışlardır. Bundan sonra ok yaydan çakmış, günlük gazetelerde büyük bir dehset havası içinde yansıtan olaylar birbirini izlemiştir.

Ankara'dan gelen işçileri Bakan Faruk Sükan, Çalışma Bakanı Ali Naili Erdein ve Devlet Bakanı Sadık Tekin Müftüoğlu uzun süre işçilerin karşısına çıkmaya cesaret edememişlerdir. Nihayet Üzülmek Bölgesi'nde üç bakan işçiler hitap edebilmek imkanını bulmuşlardır. Kendilerine hitap eden bakanları sık sık iskeleyen, protesto eden işçiler: «Günde 16 saat çalışıyoruz. 20 yıldır 13,5 lira yemeye alan işçiler var. Zamını açıklayın» diye bağırmışlardır.

Bakanları konuşmalarından ve «zam» vaadinde bulunmalarından sonra işçiler boykota son vererek görevleri başlama dönemişlerdir.

Bozkot'un sona ermesinden sonra yaptığı konuşmada deva kuşu politikacısı Ali Naili Erdein «Olayları iki sendika arasında rekabet körüklemiştir. Gördüğünüz işçiler arasında bir kismış iş isteyen, bir kismış macerapresler, bir kismış kişkırtıcılar var...» demiştir.

Evet, Zonguldak Grevi'nin ardından bir takım tahrifler, bir kismış kişkırtıcılar vardır! Ama bunlar, işçinin üç kurşuklu nafakasını esirgeyen partizan idareciler, işçi sınıfları dan kopmuş sendikacılardır. Ve en önemlidir, Ali Naili Erdein gibi politikaciların sürdürmeye çalıştığı sömürge dizenidir.

Zonguldak olayları ne iktidardır, ne de sonuncu olacaktır. Kara elmas'a ahanteri düşürenlerin hakları yenildiği, devlet kuruluşlarının partizan çatılarla peşkeş çekilmesine devam edildiği, sömürge dizeni yaşıtlığı sürece Zonguldak her an için olaylara gebedir. Çinkü mevcut düzenden çalışmaya hâkim kanun yolundan vermezse, çalışmaya emeği geçenin hakkı ister istemez kendi gücüyle olacaktır.

İnönü «Parti içinde
kaynaşma yok» derken...

Ortanın Göbeği'nin İstanbul temsilcisi
Sohtorik (solda) ve Ecevit ile İnönü...

Istanbul'da CHP kayníyor!

Geçen hafta kısaca bildirdiğimiz gibi, CHP İstanbul Teşkilatındaki kaynaşmalar had safhaya ulaşmıştır. Özellikle Genel Başkan İnönü'nün dünürlü milyoner armatör Ali Sohtorik'in çeşitli tertiplerle yeniden İl başkanlığına seçtilmesi ve Ortanın Solu hareketinin tam anlamıyla ikinci plâna atılması, CHP'ye umut bağlamış devrimci gençler arasında büyük tepki yaratmıştır.

Istanbul teşkilatındaki kaynaşmanın ağırlık merkezi Eminönü ilçesidir.

Bir aydın ve üniversiteli çevresi olan Eminönü'nde CHP teşkilatının kontrolü, bu kitleyi hiçbir zaman temsil edemeyecek bir grupun eline geçmiş ve

Başkan Kemal Çilingiroğlu ile Yönetim Kurulu Üyesi, tanın-

mış sabıkahardan Battal Büyükkırathı, bu İlçeyi Ortanın Göbeği'nin çkarlarını koruyacak bir merkez haline getirmiştir.

Ortanın Solu Grubu'nun zaman zaman İl'e yazılı olarak yansittıklarına göre, Eminönü İlçesinde partililerin gerçek temsilcileri olan muhtar ve mahalle temsilcileri dikkate alınmadan, hattâ bunların çoğu saf dişi edilerek bölgeye dışarıdan ve hamal kâhyası Battal Büyükkırath'ın topladığı yükçülerden ve bazı sabıkahardan yığın yapılmış, Ortanın Göbeği delegasyon seçimlerini bu yolla kazanarak İl kongresinde Ali Sohtorik'i tekrar başa getirecek çoğunluğu sağlamıştır.

Simdi de aynı grup, mahalli seçimlerde belediye meclisi ve İl genel meclisi üyeliklerini ele

geçirmek fizere tertiplere girişmiştir. Parti tüzüğünün 3. maddesinin B ve C fikralarını «nahinci keser» gibi kendilerine yontarak uygulayan İl ve İlçe yöneticileri partideki memurlardan Ortanın Solu'na mensup bulunanları tasfiye ederken, göbekçilerin adamı olan memur ve sabıkahlara doruklamamışlardır.

Bu keyfi işlemler mahalle muhtarları ve mahalle temsilcileri tarafından İl merkezine duyurulduğu zaman, hiçbir ırcelemeye ve soruşturmayla İl züm görilmeden hasılatı edilmiştir.

Mesele bir defa da doğrudan doğruya İnönü'ye duyurulmuş, genel başkan tarafından gerekli tedbirlerin alınması beklenirken «dünürlü» Ali Sohtorik yukarıdan gelebilecek mîlahaleleri «alle» çerçevesi içinde önlemiştir.

Buna rağmen Eminönü İlçesinde Ortanın Solu Grubu mücadeleye devam etmektedir ve gerek İl, gerekse genel merkez nezdinde yeniden teşebbüs gerek İlçede oynanan kirli oyunları üst kademelere duyurmuştur.

Öteki ilcelerde de durum bundan farksızdır. Kösebaşları usulü şeikhde «göbekçiler» tarafından işgal edilmiştir. Ancaq diğer ilcelerdeki «Ortanın Solu» gruplarının da yakında Eminönü İlçesi'ndeki harekete katılmaları ve parti içinde son defa bir «ölüm - kahmî milîcâdelesine» girişmeleri beklenmektedir.

Ne var ki, Türkiye'nin en büyük ilinde CHP teşkilatı boylesine sert ve uzlaşmaz bir çatışma içinde bulunduğu halde Genel Başkan İnönü CHP Grubu'nda geçen hafta kalkın büyük bir râhatılıkla, «Parti içinde kaynaşma için hiçbir sebep yoktur. Ve kaynaşma da yoktur. Parti içinde kaynaşma var, huzursuzluk var sözü, böyle bir şeyin olmasından ziade bize zarar verir» diyerek gerçeki örtbas etmeye kalkışmıştır.

Göbekçiler tarafından yerine göz dikilen ve mütereddit tutumlu yüzünden kendisine en hararetli destekçileri tarafından dahi «Karincaezmez» sıfatı

A
A
A

Vietnamlı kardeşlerin
gazası, mübarek,
zaferi daim olsun!

C. Y.

O yigitlerin komutanı General

GiAP
DIYOR
KI!..

Vietnam halkın kurtuluş harbi, Yurdun bağımsızlığını ve bütünlüğünü yeniden kazanmak, köylüyü topraksızlığından kurtarmak ve Ağustos Devrimi'nin kazançlarını savunmak üzere girişilen halk bir harpti. Üstelik, her seyden önce, bir halk harbiydi. Direnmeye katılabilmesi için halkı eğitmek, seferber etmek, örgütlemek, silahlandırmak başhefa sorundu.

Vietnam milletinin düşmanı saldırıcı emperyalist; onu dize getirecekti. Ama saldırıcı emperyalist, öteden beri, toprak sahibi direbeyleriyle bağlanmış olduğu için, anti-emperyalist ödevi anti-feodal ödevden ayrı sayamadı. Öte yandan, bizimki gibi nüfusunun büyük çoğunluğu köylü olan geri kalmış bir sömürge ülkesinde halk harbi, aslında, köylünün işçi sınıfının yönetimini altında yürütülen bir harp demek oluyordu. Dolayısıyla, bütün halka seferber etmek, örgütlemek, köylü yığınlarını ferbet etmek, örgütlemek demege geliyordu. Bu bakımından, toprak sorunu ölüm-kalmın önemli taşıyordu bir yandan da, ergeçsel (nihai) bir çözümlemenin işigi altında, Vietnam halkın kurtuluş harbi, özü bakımından, silâh güçüyle yürütülen ve fîki temel ve ana ödevi emperyalizme toprak sahibi direbey sınıfının devrimci olan bir millî demokratik halk devrimiydi. Anti - Emperyalist ödev, anti - feodal ödevden önce geliyordu.

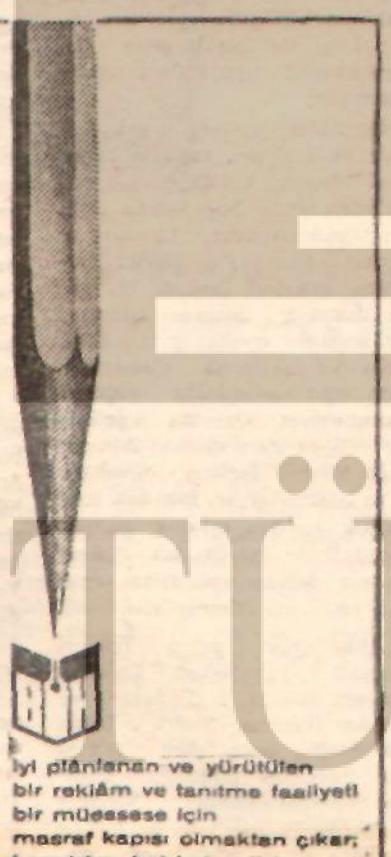
Bağimsızlığını İlân için ve halk iktidarını kurmak üzere ayaklanan geri kalmış bir sömürge ülkesi olarak, Vietnam'ın elindeki silâhî kuvvetler yeni örgütlenmiş, tecrübesiz ve kötü donatılmış kuvvetlerdi. Oysa düşman, Alman işgalinden yeni kurtulmuş olmasına rağmen, hâri sayılar ekonomik ve askeri gücü şüp olan ve üstelik, Birleşik Amerika'nın açık destekinden yararlanan bir emperyalist devletti. Taraflar arasındaki güç ilişkisi, madde bakımından, bizim çelimsizliğimizi, düşmanın ise güçlüğüne açıkça ortaya koynuyordu. Demek ki, Vietnam halkın kurtuluş harbi, zafer koşullarının yaratılabilmesi için, uzun süreli ve alabildiğine çetin bir direnme olaaktı. Acele bir zafer aparma düşüncesiyle sabırzsızca hareketlere girişme yanlıştı. Uzun süreli bir direnme istiratcisinden şâşmamak, selâmetli kendi çabalardan arama istemini yükseltmek, kuvvetlerimizi esirgeyip yavaş yavaş çögâltmak, bir yandan da, giderek, düşman kuvvetlerini örnelemek ve ortadan kaldırılmak gereklidi. Büyük bir zaferle ulaşmak için, önce, binlerce kütük başarı kazanmış olmalıydu. Aneak, bu yoldan, taraflar arasında güç ilişkisini değiştirebilir, başlangıçta düşkünlükten üşünlüğe geçebilir ve ergeçsel zafer erişebilirdik.

Partimiz bu harbin ana özellikleri yakında kavramaya bili: Bu harp, bir halk harbiydi ve uzun süreli bir harpti. Bu yargının hareket ederek, direnme boyunca, Partimiz harbin önlümlü sürdürü bütün sorunları çözüdü. Birinci zaferle ulaşan, Partimizin İşte bu sağlam yönetimi oldu.

Giap'ın Dien Bien Fu zaferinden (1954) sonra yazdığı Halk Harbi, Halk Ordusu adlı kitabından...

takılan Genel Sekreter Ecevit de, önderliğini yaptığı Ortanın Solu hareketine karşı Paşa'nın himayesindeki Göbekçiler tarafından girişilen komploya şairi kalmaktadır.

CHP teşkilatı, önlümlüdeki günlerde Türkiye siyasi hayatını etkileyebilecek derecede önemli büyük çatışmalara sahne olacaktır..

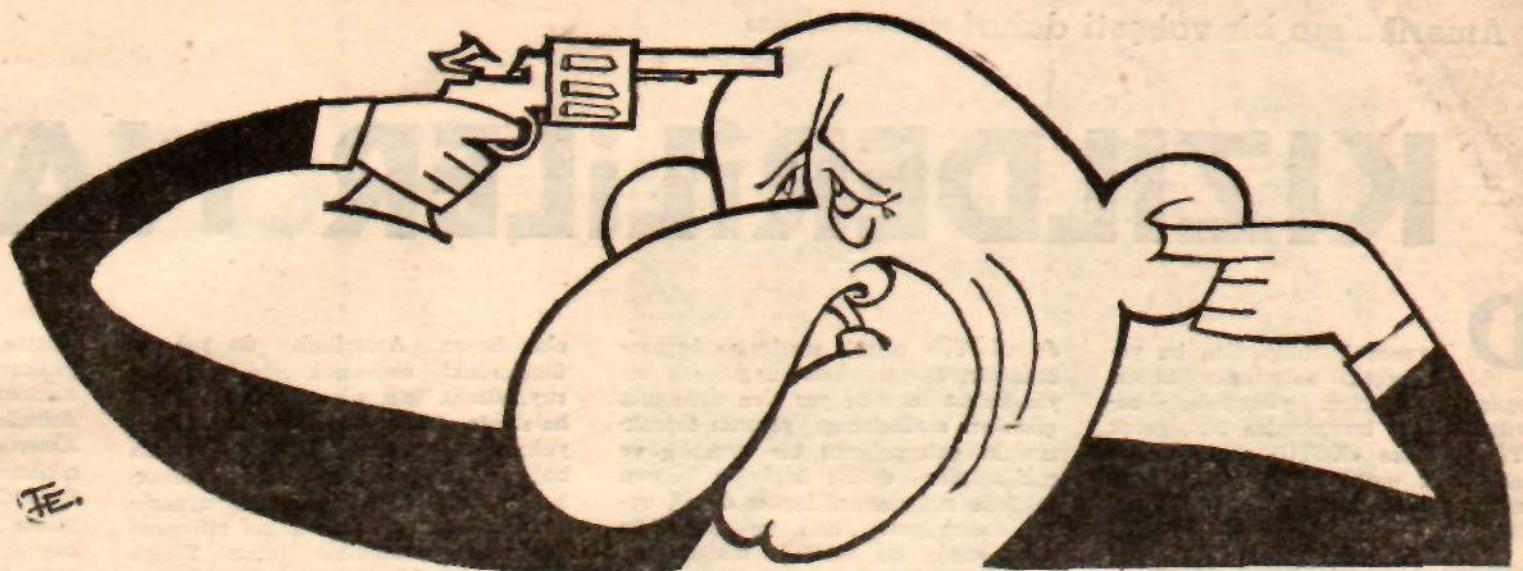

Yıl planlanan ve yürütülen
bir rekiâm ve tanıtım faaliyeti
bir müessese için
masraf kapısı olmakten çıkar;
karşılığın kat kat getirir.

BASIN İLÂN KURUMU

Çağaloğu, Türkocağı Cad. no 1 kat 3
Telefon: 27 66 00 - 27 66 01, İstanbul

(Basın: 10686/402)

Conson — Atıçış!

AMERİKA YENİLECEKTİR!

Mehmet Ali AYBAR

Türkiye İşçi Partisi, büyük mecliste bir meydan savaşı vermektedir. Bu savaşı, halkın menfaatlerini, demokrasiyi ve anayasayı korumak için veriyoruz. Emekçilerin ekmeği için, çocukların yarını için direniyoruz.

Hükümet anayasasının 89. maddesini işlemez hale getirerek muhalefeti figüran haline sokmak istiyor. 89. madde gensoru önergeleriyle muhalefetin hükümeti denetlemesini sağlar ve çoğunluğun istibdadını bir ölçüde frenler. Anayasasının bu terminatını dolayı yoldan kaldırın, parlamentoyu iktidarın buyruklarını tescile memur bir kalem seviyesine indirmek istiyorlar. Biz bunu önemek için direniyoruz ve direnen tek muhalefet partisi biziz.

Sayın Başbakanın demokrasi anlayışı, son derece ilkel; o derece ilkel ki, Hitler'in ve Mussolini'nin halk ve çoğunluk anlayışları ile Sayın Demirel'in «sandıktań çıkmaya» tezi arasında hiçbir fark yoktur.

Hitler ile Mussolini de büyük çoğunlıkların desteğini kazanmışlardır. Referandumlarda Alman halkın yüzde 90'ından çoğu Hitler'e «evet» demişti. Ama bu çoğunluk ne Hitler'i, ne de Alman halkın kurtardı. Demokrasilerde azınlığın çoğunluk olma olanakları bir hak ve hüsrriet olduğu için değer taşır. Gene demokrasilerde «hayır» demek ve bu «hayır»ı geçerli kılacak olanaklara sahip olmak da bir haktır.

Meşevi Türkiye gerçekleri içinde görür. Henüz sınıf bilincine tamamen varmadığı için gerçekleri göremeyen halkın从中, milyonlarca lira harcanıp aldatıcı, göz boyayıcı bir propaganda ile oy avcılığı yapılmaktadır. Böyle toplanmış bir oy çoğunluğunu ileri sürerek bir de muhalefeti figüran haline getirecek tedbirler alınacak olursa, demokrasiden eser kalmayacağlı muhakkaktır.

Yüzlerce yıl halkın politika dışında bırakılmış, fakat devlet tecrübesi büyük olan Türkiye'de halkın uyanışı, bilinçleniş son derece hızlı oluyor. 1950'de merkezci, tekelci, ceberrut OSMANLI TİPİ DEVLET yönetimini devirmiş olan halkın KOMPRADOR TİPİ DEMOKRASI'yi de elbette kışa zamanda düşürecektr.

Demokrasi elbet halkın çoğunluğunun rejimidir. Ama bu çoğunluk halkın için ve halkın tarafından bir yönetim için gereklidir. Yoksa halkın tarafından olmayan, halkın için değil, kompradorlar, ağaclar için olan bir çoğunlukla demokrasi, ancak halkın surtunda oynanan bir oyun olmaktan öteye geçmez.

Biz, demokrasinin bir halk yönetimi; soyguna, sömürgiye karşı emekten, emekçiden yana bir rejim olduğunu bilerek büyük mecliste tek gerçek muhalefet parti olarak, ağaclar - kompradorlar iktidarına tertiplerine karşı tek başımıza savaşıyoruz. Bazı hallerde kanuların çıkışması için değil, çıkışmaması için direnmek milli bir vazifedir. TİP, seçim kanunu ve giderek anayasayı değiştirmek teşebbüsleri karşısında bîlinçle ve cesaretle direniyor, millî menfaatlerimizi koruyor.

Suç Kanunu ve Anayasa'yı değiştirme doğrultusundaki zorlamaları, Amerika'nın dünya hememonyası plânlarındaki başarısızlıklarla açıklamak gerekdir.

Arap - İsrail Savaşı, Amerika'nın tahmin etmediği bir sonucu vermiş ve Sovyetler Birliği'nin Akdeniz'e inmesine yol açmıştır. Askerî uzmanların ifadelerine göre, İskenderiye'yi sık sık ziyaret eden Sovyet deniz kuvvetleri, Amerikan 6. Filosu'nun gerek savaş, gerekse tehdit gücünü dengelemiştir. Misir silahlı kuvvetlerinin donatım ve eğitimi artıtamamıyla Sovyet uzmanlarına bırakıldığından, Ortadoğu'nun bu son derece önemli bölgesinde, denge Sovyet Rusya Lehine bozulmuştur. İngilizlerin Aden'den kuvvetlerini geri çekme kararı almaları da, Amerika'nın durumunu büsbütün güçlendirmiştir.

Haritaya bir göz atılırsa, manzara şöyle görülmektedir:

Suriye'de sosyalist bir hükümet iş başında. Mısır'ın durumunu belirttiğim. Hiçbir Arap devleti, hatta Suudi Arabistan, hatta Küveyt, Amerika ile yakın ilişkiler kurmağa cesaret edememiştir. Amerikan dışişleriince ortaya atılan Ortadoğu Paktı fikrini hepsi reddetmişlerdir. Amerika'nın gerek stratejik, gerek ekonomik çıkarları iyice tehlîkeye düşmüştür.

Gözlerimizi Uzakdoğu'ya çevirelim. Amerika'nın yenilgisi daha açık olarak görülmektedir. Vietnam'a saldırısı ve tırmalma politikası Amerika'ya çok pahalya mal olmaya başlamıştır. Kuzey'e tırmalırken Amerika şimdi Saygon'da eğiliğini korumak durumuna düşmüştür. Kuzey Kore, kılıçılık bir devlet, Amerika'ya meydan okumaktadır. Karasularında casusluk yapan Amerikan savaş gemisini suçüstü yakalamış, Amerika'nın tehditlerine aldırmadan bağımsız, haysiyeli bir devlete ne yķırsa onu yapmaktadır.

Çin'e gelince, Amerikan emperyalizminin Asya'da uyuklarını kaçırın asıl odur. McNamara son konuşmasında orta menzilli nükleer Çin füzeleinin çok kısa zamanda operasyonel hale geleceğini ve Sovyetler'in kıtalara ratarası füzelelerin aynı iki kata çarptıklarını açıklamıştır. Ama Amerika'nın Sovyetler'den dört kere daha güçlü olduğunu da sözlerine eklemiştir.

Dört kat daha güçlü olmasının Vietnam'da, Kore'de neye yaradığım McNamara'dan sormak gereklidir. Hem Vietnam'la kıyaslanırsa, bu dört kat değil, şüphesiz yüz kat, bin kat şeklinde beliren bir güçlülüğüdür. Ama bu gücü elçiliğini korumaya veya Pueblo'yu kurtarmaya hiç de yetmiyor.

Vietnam'da yenildi mi, -ki yenilecektir- Amerika'nın dünya hegemonyası plânları suya düşecektir. Yeni bir hanle yapabilmesi için bütün bu bölgede iki tıssu kalmıştır: Türkiye ve Yunanistan..

Oysa Yunan halkı, Amerikançı albaylar cuntasına boyun eğmeyecektir. Türkiye'de ise halkın ikinci milli kurtuluş mücadelesi vermektedir. Türkiye ve Yunanistan'ın Amerikan nüfuzundan çıkmaları için Washington sonuna kadar direnecektir. Yunanistan'da Sol'un önde bir hükümet darbesiyle kesildi. Türkiye'de Amerika'ya satılmış asker yoktur. Bundan dolayı Amerika başka yollar aramak zorunda kalmıştır.

Amerika'nın plânının şu olduğu anlaşılmaktadır: Seçim Kanunu değiştirilecek; üçüncü iki çoğunlukla iktidara geleceği tahmin edilen AP, sosyalizme açık demokratik anayasamızı yürürlüğten kaldıracak. Türkiye'de «Saygon Demokrasi» kuracaktır. Bundan başka, sosyalizmin, demokrasının yolumu kesmek için adı polis tertiplerine de girişimleri, halkın sindirim için geniş tevkiflere başvuruları da ihtimal dışında değildir.

Ağalar - kompradorlar - Amerikançı bürokratlar üçlüsünün Amerika hesabına oynamak istedikleri oyun budur. Ama ne yapsalar nafiledir, buna izin verilmeyecektir.

Türkiye İşçi Partisi'ne verilmiş oyları Seçim Kanunu'nu değiştirek Adalet Partisi'ne aktarmak, ne ikinci milli kurtuluş savaşımızı, ne sosyalizm akımını durdurabilecektir. Tersine, oylarının saptırıldığını ve parlamentoda temsil edildiğini gösteren halkla Amerikan emperyalizmi, ağaclar - kompradorlar ve Amerikançı bürokratlar arasındaki ziâfet, temel çelişti büsbütün derinleşecek, haksız oylarla iktidarda bulunanlar tutunamayacaklar ve bizi kurtuluşa, sosyalizme götüren yol daha da kısalacaktır.

Amerika'nın bir vahşeti daha!

KIZILDERİLİLER NASIL Y

Dünyanın kuruluşundan bu yana gerçek anlamda bütün emperyalist ülkeleri yönetenlerin başarılı olduğu hususlardan biri, gerek «Yıl», gerekse «KÖTÜ» insan konusunda halk topluluklarını ustaca şartlandırmış olmalarıdır.

Örneğin, İngiliz emperyalizmi Hindistan Amerika, Afrika ve Uzakdoğu'da halkları İngiliz tekellerinin çarları uğruna en insansız şekilde katlederken, ne yazık ki, bütün dünyaya kendisini «Yıl», karşısındakileri

de «KÖTÜ» olarak tanıtmayı başarmıştır. Emperyalizmi uygulayan beyin, daima temelde yer alan ekonomik çarları maskelemiş yabancı topraklardaki çatışmalarını bir uygarlık ve çok kere de bir özgürlük savaşı şeklinde sunmuştur. İngiliz daima uygar olmuş, yerli halk ise uygarlığa karşı koyan bir VAHŞI sürüsü şeklinde topluma takdim edilmiştir.

Bugünkü modern emperyalizmin gerçek uygulayıcısı durumunda bulunan A. B. D. ile ülkenin yöneticisi

olan beyaz Amerikalı da yabancı ülkelerdeki ekonomik çıkarlarını koruyabilmek için sık sık silahlı müdahalelerde bulunurken, emperyalizmin yukarıda açıklanan temel kuralına bağlı kalmış bilinçsiz halk topluluklarına kendisini bugün için uygarlığın temsilcisi şeklinde kabul ettirmeyi başarmıştır. Özellikle İkinci Dünya Savaşı'ndan bu yana Amerika'nın nükleer çağ'a girmesi ve sanayi ürünlere üzerinde yapmış olduğu ilerlemeler ve bu ürünlerin günlük yaşamında kişiye sağladığı kolaylık ve konfor yeryüzündeki milyonlara insanı Amerika ile uygarlık kelimeleri arasında bir bağlantı, bir ilişkى görmeye zorlamıştır.

Aslında çağımızın her türlü modern araç ve gereçlerine sahip olan BEYAZ AMERİKALI gerçekten uygar mıdır?

İşin doğrusu, bu ülkenin tarihini dikkatli bir biçimde inceleyenler ve Amerika'yı derinliğine görüp anlama çalısanlar, beyaz Amerikalının Amerika kurulduğundan bu yana uygar olmadığını görebeklerdir. Bugün için yabancı ülkelerde yerli halklara uyguladığı menfur katliamı bundan bir asır önce, hem de en viedansız bir biçimde kendi ülkesinin gerçek sehili olan KIZILDERİLİLER'e de uygulamıştı. Amaç güçlü bir savunmadan yoksun olan bu kişilerin topraklarına konmakti. Aynen bugün Güney Amerika, Asya Afrika ve Ortadoğu ülkelerinde olduğu gibi... Bir sırda bera de kızilderillerin neslini tüm olarak ortadan kaldırılmak için gayette sinsice hazırlanmış bir Genocide planı başarılı şekilde uygulanmaktadır.

X X X

... kazanılan zaferin verdiği sarhoşlukla çığına dönen bir savaşçı, bıçaklı ve yerde ölü olarak yatan bir kadının tenasül uzunu yarmış, memelerini keserek elindeki strigin ucuna asılmıştı. Ertesi gün savaş meydânına gittilimde, yüceyünün derisi yüzülmemiş tek ölü görmedim... Bütün kadın, erkek ve çocukların tenasül uzuvaları kesilmişti.. Ayrıca, cesetlerde kesilen bu uzuvaları gerek atlarnın ellerine, gerekse şapkalarının tepelerine asmış bir çok savaşçı da görmüştüm....

... ele geçen bütün yarallar öldürülüyordu, ölülerin de derileri yüzülmüyordu.. Kadınlar ve çocuklar bir araya yiğiliyor, sonra da toplu olarak kursundan geçiriliyordu...

Yukarıdaki satırlar, kızilderiller ile beyaz Amerikalı arasında meydana gelen savastan yalnızca birini anlatmaktadır. Belki de bu satırları okuyan bir çok kişi, başlangıçta bu derece aşağılık bir katliamı yürütenlerin kızilderiller olduğuna hüküm verecektir. Zira, beyaz Amerikalı, gerek

sinema filmleri, gerekse yayımladığı yüzlerce kitap ile dünya kamuoyuna kızilderiliyi bu şekilde tanıtmıştır. Aslında bu katliamı yapanlar beyaz Amerikalılar olmuştur. Yukarıdaki satırlar, 1864 yılında Colorado'da Sand Creek adlı bölgede yaşayan Cheyenne kızilderillerine hücum eden Albay J. M. Covington'in ordusunda görevli bulunan Teğmen Cramer ile James D. Connor'un verdikleri ifadelerden almıştır. Teğmen Cramer bu katliama karşı koyduğunda, birlik komutanı Albay Covington kendisine aynen şunları söylemiştir:

«Kızilderiliere sempati duyan kim varsa, yerin dibine batsın!»

Aşağıdaki satırlar, 1863 yılında New Mexico eyaleti kara orduyu komutanı Tuğgeneral James H. Carleton'in kızilderillerle savaşmakta olan birliklere çeşitli tarihi yazılar olarak vermiş olduğu harekat emirlerinden çıkartılmıştır:

3 Ağustos: «... Yakaladığınız her eankı Navajo ve Apache kabilelerine bağlı kızilderiliyi öldürünüz...»

19 Ağustos: «... Silah taşıyabilecek kadar büyük olan her Navajo ve Apache kızilderiliyi öldürülecektir!»

18 Eylül: «... Apache ve Navajo kabilelerine bağlı bütün erkek kızilderiller öldürülecektir.»

18 Aralık: «... Navajo kabileinden ele geçen her erkek kızilderili öldürülecektir.»

İşte Tuğgeneral Carleton Washington'daki patronları hesabına kızilderili irkını irtadan kaldırırmak üzere bir askerden ziyade bir cellada yada bir çete reisine yakışır emirler verirken, başta bulunan hükümet de gerek Amerika'da gerekse diğer ülkelerdeki halk topluluklarına askerlerinin UYGARLIK adına vahşi kızilderillerle savaşmakta olduğu fikrini yamaktaydı.

Carleton gibi bir asker olan General Custer'in de kızilderiller hakkında düşünceleri ve onlara karşı olan tutumu, meslektaşlarınınkinden farklı değildi. Bunun tek nedeni, Amerikan yüksek komuta heyetine bulunan bütün subayların ve bulanın emirleri altında bulunan Amerikan silahlı kuvvetlerinin haikin hizmetinde olmak yerine, egemen sınıfta teşkil eden kapitalistlerin çıkarları emrinde olmalarıdır. Bugün bile gerek Pentagon'da, gerekse aktif kia görevlerinde bulunan bütün yüksek rütbeli Amerikan subayları KAPİTALLİSLER'in ve modern EMPERYALİZM'in hizmetinde bulunan üniformalı bir robottan ve aşağılık sömürge düzeninin içte ve dışındaki uygulayıcılarından başka bir sey değildirler. General Custer'e göre, kızilderiller... «... vahşi bir hayvan sürüsünden başka bir sey d'yeildi... Öyleyse, onları ne şekilde olsursa olsun ortadan kaldırımlarında bir sakine oynamamalı...»

TÜS

Amerikalıların insanlık dışı katliamından geçirdiği kızilderillerin son kalıntıları bir zamanlar efendisi oldukları Amerika topraklarında sefalet içinde yaşamaktadırlar...

YOKEDİLDİ?

Yine Amerikan ordusunun ünlu generallerinden biri olan General Sherman'a göre, «...iyi ve makbul kizilderili, ancak ölü bir kizilderili» idi.

Aynı yıllar içerisinde Kit Carson'a ait müssilerden kurulu birlikler de kizilderilileri insafsızca katletmiş, hatta «Sonora» pazarlarında kiziderili vücutundan yüzülen bir deri 100 Dolar'a kadar müster bulabilmisti.

Amerikan tarihinde «Yaralı Diz Savaşı» adı ile bilinen çatışmada, Sioux kabilesine bağlı olan yaşlı erkek, kadın ve çocuklar, önceden hazırlanan çukurların başına getirilerek top-

la kiziderili beyaz KAPITALİST'in korkunç gizli uğruna kurşulanmış yada kılıçtan geçirilmişdi. Ne var ki, işin kötüsü, bu Adı Genocide planı uygulanırken tarafların rolü bir asırda beri dünya kamuoyuna ters bir şekilde aktarılarken kişilerin beynleri başarılığı bir şekilde iğdir edilmişdi.

Daha sonraları, yalnızca askerleri sayesinde kiziderilileri tüm olarak ortadan kaldırılamayacağını anlayan ege men sınıflar ve onların Washington'daki ücretli temsilcileri, bu kez, emperyalizmin değişmez iş ortağı olan kiliseyi kendilerine yardımçı olarak

Amerikalı kiziderili dünyaya vahşi olarak tanımlanmıştır, oysa asıl vahşiler kendileridir.

Yukarıdaki tarihi resimde, Amerikalılar, topraklarma elkoymak için kiziderilileri nasıl toplu olarak katlettikleri bizzat bir Amerikalı ressam tarafından canlandırılmıştır.

kurşundan geçirilmiş ve cesetlerin üzerini kara toprakla kapayan yoksuz beyaz Amerikalı, yine uygarlık adına korkunç ve tehlikeli (!) kiziderilere karşı değerli (!) bir zırh kazandığını dünyaya ilan etmiştir.

Tarihçi Paul Radin'in vazdigina göre «... Amerika'nın batı eyaletlerinin kazanılması demek, kiziderililerin imha edilmesi demektir...»

Beyaz Amerikalı askerin kiziderili irkına uyguladığı einayetleri birbirlerine kalksa, eminim bu dergisinin en azından altı ayık tüm sayfalarını bu işe ayırmamız gerekiirdi. 1880 yılında beyaz Amerikalı ile kiziderililer arasındaki savaş sona erdiğinde, ülkeyeki kiziderililerin sayısı ancak 240 bin kadardı. Halbuki beyaz adamlı kiziderililer arasındaki savaş başlamadan önce, Amerika topraklarında 1,5 milyon kiziderili yaşamaktaydı. Evet, bir milyondan faz-

kullanmışlar, «ISA» ve «TANRI» kelimesiyle kiziderilileri pasif bir halde getirmeyi denemişlerdir. Bu denmede de beyaz Amerikalının önemli başarıları sağladığı kolay kolay inkar edilemeyecek bir gerçektr.

Bütün bu katliamların tek nedeni, kiziderililerin zengin topraklarını ele geçirmekti. Batı Amerika'da değerli altın madenleriyle dolu olan toprakların üzerinde yaşayan ve yüzünlardır onların gerçek sahibleri olan kiziderililer öldürülmeden, beyaz adam bunlara sahip olamayacaktı.

1877 yılında kiziderililer için özel olarak çıkarılan «Toprak Dağıtma Kanunu»na göre, «...vahşi ve ilkel kabile hayatını terkedip medeni yaşamın uygulandığı (!) toplama kamplarına gelen her kiziderili aleye 160 dönüm arazi verilecektir...» Bu kanunun kabul edildiği yıl içerisinde ülkeyeki tüm kiziderililer yaklaşık o-

larak 140 milyon dönüm araziye sahip bulunuyorlardı. Ne var ki, aradan iki nesil geçtikten sonra, kiziderililerin elindeki toprağın miktarı 50 bin dönüm düşecek ve geri kalan arazi üzerine Amerikalı toprak ağaları çöreklenecekerdi. İşte kiziderililerin insafsız şekilde katledilmesinin temelinde yatan gerçek sebep bu idi...

Amerika tarihinde önemli bir yutan ve 1830 tarihinde uygulanmaya başlayan menfur Genocide planının temelini teşkil eden «Kiziderililer Nakli Kanunu»nun gereklilikde de, yine uygarlık kelimesi yer almıştı.

X X X

Su anda Amerika toprakları üzerinde yaşamaktan kiziderililerin çoğu işsizlik, sefalet ve en kötüsü ÜMITSİZLİK içerisinde kıvrılmaktadır.

Mekin GÖNENÇ

Asmaköprü skandalı ve teknokrat kıyımı

APİktidarı, bilimsel gerçekleri bir yana iterek, halkın kitlelerinin gerçek ihtiyaçlarını hiçe sayarak, eski Misir Firavunlarının sefaletler üzerine piramitler diktirdiği gibi, iki yakasında sefaletin hüküm sürdüğü İstanbul Boğazına bir «asmaköprü» oturuma hevesine kamışmıştır.

Hükümetin resmi açıklamasına göre, köprü 300 milyon lira'ya mal olacaktır. Oysa, bundan 12 yıl önce «De Leuw, Cather Company» tarafından yapılan hesaplara göre, sadece köprüün maliyeti o zamanki rayicile 460 milyon lira'yı bulmaktadır. Çevre yollarının yapımı ve istümäklerde hesabatlılsa, yine 12 yıl öncesinin rayicine göre toplam maliyet 705 milyon lira'dır. 1966'dan bu yana Türk İhracatı'nın değerinin üç misli arttığı göz önünde tutulacak olursa, sadece köprüün maliyeti 1 milyar 280 milyon lira, çevre yollarının yapımı ve istümäklerle toplam maliyet ise 2 milyar 150 milyon lira olacaktır.

Şehircilik uzmanları, malîyeti bu kadar yüksük olan bir asma köprüün, Türkiye için bir lüks olduğu görüşünde birleşmekte dirler. Çünkü İstanbul gibi nüfus yoğunluğunun çok yüksek olduğu şehirlerde ilk ana sorun, yerleşme mekânlarında ki nüfus hareketleri ve onların iskânı problemidir. Yanlış önce yerleşecek insan sayısı ve onların iskânı meselesi, sonra bu iskânın doğuracağı problemler gelir. Ulaşım ele alınacak ilk problem olmayıp, yerleşme düzenlerinin getirdiği bir mesele olarak解决ülmek gerektir.

Nitekim, uzmanların tahminlerine göre, 1980'de İstanbul'un nüfusu 4 milyonu geçecektir. mesken ihtiyacı bir milyonu bulacaktır. Halen halkın yüzde 80'i batı yakasında, yüzde 20'si doğu yakasında, yaşarken bu iki yakayı birleştirme çabaları fantastik yatırım hüviyetinde kalacaktır. Mesele, İstanbul'un iki yakasını birleştirmek değil, batı yakasındaki yerleşmelerin düzenlenmesidir. Bizzat köprü projesini hazırlayan yabaner uzmanların da belirttikleri gibi, «Asmaköprü yapılıksa dahi, bu kitle taşımasına hizmet etmeyecektir».

Bütün bu gerçekler «Büyük İstanbul Nâzim Plân Bürosu»nda yetkili uzmanlar tarafından birer birer açıklanmıştır.

13 Mayıs 1966'da kurulan bu büro, İstanbul nüzüm planını, yani genel yerleşme planını hazırlamakla görevlidir. Yerleşme planlaması, mevcut haritasını ekartırıp, onları olduğu gibi korumak amacıyla dönen bir çalışma olmayıp, aksine mevut problemlerin ve gelecekteki problemlerin çözümlenmesine yönelik, insanın

NİVAYİ DURANAY

— Suchi serçesi! söylemek —

edici olmaktadır. İstanbul'u 4-6-8 milyon olmasından endişe ediyoruz. Fakat tedbirleri cesse retele ortaya koymamız gereklidir. Tümümüzde bir takım baskı güçleri var, hükümetler var, buların bir takım arzuları var, programları var. Biz bu baskılar altında eziliyoruz. Bu baskılar her şeyimize tesir ediyor. Ne yapacağımızı şaşırıyoruz. Bugün iki yaka arasında küçük bir geçiş problemimiz var. Bu problemin şehir hattı vapurları ve arabaların vapurları ile halledilmesi mümkün adadır. Öyle o-

gelecekteki hayatını düzenleyen çalışmalardır. Ve bu çalışmaların, yanı İstanbul'un nüfus planının 1968 Mayıs'ında bitmiş olması gerekmektedir.

Ne var ki, gerçekçi uzmanların çabalara rağmen, Büyük İstanbul Nâzim Plan Bürosu, İstanbul'un problemlerine çözüm bulacak, geleceği düzenleyecek bir amaçtan çok mevcut düzenin bir takım rezivyonlarla muhafazasını; dönen bir çalışma yöntemi izlemektedir. Ve gene, İstanbul'un ekonomik, sosyoolojik ve fiziksel yapısının analizlerinden gikan donanımlara dayanan bir planlama yerine, hükümetin ve İmar Bakanı'nın emirlerine uygun bir planla yapmaktadır. Nitelikle büro'nun müsteşar seviyesindeki başkanı Mithat Yenen, 16.11.1967 günü yapılan kollegiyunda «Biz, hükümetin umumi politikasını planlama yönünden tahakkuk ettirmek için buraya toplandık diyerek bu acı gerçeği veciz şekilde ortaya koymustur.

Söz konusu toplantıda, bilimsel gerçeklerden hareket ederek hükümetin emirlerine aykırı görüşler bıyan eden iki uzmandan derhal tasfiye edilmiştir.

Bu uzmanlarca Nişazi Duranay, İstanbul bütün Türkiye'nin yönelik bir merkez haline gelmiştir. Plâniama faaliyetleri de bu temayüllü tesislerde

Istanbul Üniversitesi'nin titri büyük kürsü sahiplerinden Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezler, iktidardan sosyalist yazarlar hakkında arka arkaya açtığı davalarm bir numaralı fetvaçisine elmiştir.

Adilet Bakanlığı bir yazı hakkında dava açılması; için Cumhuriyet Savcılığına talimat verir vermez söz konusu yazı Savcılık tarafından derhal «güvenilir bilirkiş» Dönmez'e gönderilmiştir, o da, «El cevap: Suç vardır», diye fetayı basmaktadır. Buna dan sonra Savcılık yazılı yazanı soruya çağırarak ve Dönmez' in fetvasını göstererek hakkında soruşturma açıldığını bildirmektedir.

Dönmezler, egemen sınıflar hesabına ahkâm kesmede yalnız da değildir. Yine onun gibi titri büyük bazı öğretim üyeleri de, kendilerine gönderilen dâva konusu yazilar hakkında hiç tereddüt etmeden suc vardır, felâvâsi vermektedirler.

Ne var ki, egemen sınıfların hizmetindeki bu bilirkişillerin verdikleri zorlama raporlara dayanılarak aqlan davaların çoğu mahkemelerde yada Yargıtay'da adil Türk yargıcıları tarafından gerektiği gibi değerlendirilmekte ve bu çok ünlu bilim adamımızın fetvalarına rağmen sanıklar beraat ettirilmektedir.

Ağacıda yayınılmayaçığımız bilirkişî raporu, Dönmezler ve benzeri bilirkişîlerin nasıl bir zihniyetle hareket ettiklerini açıkça ortaya koymaktadır.

Dâva, Türkiye Öğretmenler Sendikası tarafından yayınlanan Amerikan emperyalizmi aleyhindeki bir bildiri ile ilgili olarak eski Genel Başkan Feyzullah Ertuğrul hakkında «TÖS tüzüğünde ve Devlet Personel Sendikaları Kanunu'na aykırı olarak siyaset faaliyette bulunduğu» iddiasıyla açılmıştır. Ankara Toplu Basın Mahkemesi'nde görülen davada yargıç, bildirinin bir bilirkişî

Ord. Prof. Dr. Sulhi Dönmezler, Ord. Prof. Dr. Recai Okan
dar ve Prof. Dr Selçuk Özçelik'ten meydana gelen bilirkişil ku-
rulu 11.5.1967 tarihinde düzenlediği raporda aynen şöyle de-
mektedir:

1. Yukarıda özilenen bildirinin esas tema'sının Amerikan söyleştiarı kampanyası'ya katılmaktan ibaret bulunduğu açıklan-

A black and white photograph of a large cable-stayed bridge spanning a body of water. The bridge features a prominent central tower with a tall mast and multiple stay cables supporting the roadway. The bridge deck is a truss structure. In the background, a city skyline is visible across the water.

BOĞAZ'A KURULACAK ASMA KÖPRÜ'NÜN TEMSİLİ RESMİ
— Firavun'ların piramitleri varsa, Süleyman'ın da
köprüsü olmalıdır —

başına olmamakla beraber, sanayidir. Büyük sanayinin İstanbul'da yerleşmesine ihtiyaç yoktur. İstanbul Türkiye değildir. İşiz pek çok bölgelerimiz vardır. Ve sanayinin bu bölgelere yönlendirilmesi gereklidir. Marmara limanlarının hinterlandını tetkik ettiğimiz zaman İznit'in bir hinterlandı olduğunu gördük. Bandırma ve Tekirdağ geniş bir hinterlanda sahiptir. Demiryolu bağlantıları ve ham maddeye yakınlığı bakımından

Sulhi Dönmezler namında

mıştır. İndi, Amerikan aleyhtarı bir kampanya ihdas etmenin veya bir kampanyaya katılmamın TÖS tüzüğine uygun nitelikde bulunup bulunmadığı incelendiğinde, böyle bir kampanyanın tüzüğün sendikanın amaçlarından bahseden 3. maddesine uygun bulunmadığı açıkça görülmektedir. Gerektenten böyle bir kampanya no eğitim hizmetinde çalışanların hak ve çıkarlarını korumak ve sağlamayı ve eğitim, öğretim ilkelarının anayasaya bütünlüğü yönünde gelişmesini ve ne ilgili demokratik kurumlara eğitim mesleğinin gelişmesi bakımından yardımcı olmayı tezammun eder. Bir öğretmenler sendikasıının herhangi bir devlet aleyhinde olursa olsun, aleyhte kampanya açması, kanaatimize sendikanın girmesi içap eden fonksiyonla herhangi bir ilişki içinde değildir. Bu iftibarla sözkonusu bildirinin Öğretmenler Sendikası'nın tüzüğünün gösterdiği amaçlarla ilgili bulunmadığı kanaatine ulaşılmıştır.

2. Söz konusu bildiride siyasi faaliyet niteliği olup olmadığını:

Malam olduğu fizere bir devlette idare sorumluluğunu taşıyan iktidarın izlemesi gereken iş ve dış politika vardır. Dış politika devletin diğer devletlerle geliştireceği dostluk münasebetlerini, ziddiyetleri, devletin tesis edeceğini ittifakları, askeri anlaşmaları ve benzerlerini düzenlerken direktif olacak esas görüşlerin bütünüdür. Türkiye Cumhuriyeti Devleti, dış siyasetini düzenlerken askeri yönünden NATO ittifakına girmiş ve 17 seneden beri bu ittifak içinde kalmaktı bulunmuştur. NATO'nun en güçlü üyesi de Amerika'dır. Binnedice, Amerika cesitli anlaşmalarla Türkiye'nin müttifididir. Türkiye diğer devletler ile olan dış ilişkilerinde NATO çerçevesinde Amerika ile olan ittifakını dış siyasetinin sözü geçen müttifinin sözleşmeli bir emperyalist olduğunu beyan etmek, buna karşı bir kampanya başlas etmek veya buna katılmak, iktidarın takip etlediği dış siyaseti halkın nazarında küçük düşürecek bir faaliyete girignektr. Bu siyasetin başarısız olmasını temin edecek çabalar göstermek demektir. Bu nevi bir faaliyeten siyasi faaliyet niteliğinde olduğu hallerinde siline edilemez.

Bu siyaset, izlenen harici siyaset yerinde olmayı bilir. Hatta zararlı bulunabilir. Fakat sözü geçen siyasetin başarılı olma-

HALDUN MENTEŞOĞLU
— Teknokrat Kyan Bakan —

da İzmit ve Adapazarı havzası sanayı için elverişli alanlardır. İstanbul ise bir kültür merkezi olmalıdır. Yerleşmelerde doğru olarak karar verdikten sonra ulaşım şebekesini ona göre etüd etmek doğru olacaktır demeştir.

Aynı toplantıda Ergun Gürel de, köprü projestini söyle eleştirmiştir: «Plânn gâyesi sosyal hayatın düzenlenmesidir. Bizzat projeyi hazırlayanlar dahi, köprü yapılsa bile bunun kitle tasmasına hizmet etmeyeceğini ve araba vapurları seferlerinin de devam edeceğini söylemektedir. Boğaz köprüsü ve çevre yolları 2 milyar liralık bir yatırım gerektirmektedir. Bimalzeme ve işçiler dışardan temin edilecek bir yaratılmadır. İstanbul'a böyle bir köprü ve çevre yolu projesine göre oluyoruz. Yerleşmeleri bir kenara bırakmış oluyoruz. Organizatörler esfâmızı unutuyoruz. Durumun iyice eleştirilmesi ve bu prensiplerimizin yeni baştan gözden geçirilmesi gereklidir.»

Uzmanların bilimsel gerçekleştire dayanan bu görüşleri, kendi sini hükümet emirlerini uygulattırmakla görevli olan Büro

Başkanı Mithat Yenен tarafından büyük tepkiyle karşılanmıştır. Yenén, uzmanlara verdiği cevapta, temsil ettiği zihniyeti söyle çıkmıştır: «Büller konumuzun dışına çıkarıyor. Burada planlama faaliyetlerini daha iyi işler hale getirmek için görüşüyoruz. Yoksâ hükümetimizin faaliyetlerini tenkit etmek ve müsyen hastahıkları ve eksikliklerimizi biraz da şey havası içinde ortaya koymak için toplandık. Biz, hükümetin umumi politikasını planlama yönünden tabakkuk ettirmek için buraya toplandık. size hükümetimiz tarafından verilmiş bir vazife vardır. İlkinci beş yıllık plana girmis olan bir köprü meselesi vardır. Burada biz mesaimizi geliştirmek ve verimli olmak mecburiteyindiz. Bazı arkadaşlarımızın ilmi mahiyetinde yaptığı tavsiyeleriz, aralarında lâzım fakat enemi tertibin bozukluğunu ifade ile üzüntü havası yaratmak katıyan. Hepimizin bu anlayıştan uzaklaşmasının rica edeğim. Bu davranışımızda beraber çalışmak arzusunda olmayan varsa, ayrılmış arkadaşlar... Bunu bîlhâssâ tavsiye ederim.»

bir fetvacı!

SÜLEYMAN DÖNMEZER
— Bir fetvacı —

faaliyette bulunmak ve propaganda yapmanın siyaset olduğundan şüphe edilemez.

Kalıcı ki, aynı zamanda böyle bir faaliyet iktidar etrafında yapılan faaliyet niteliğindedir. Zira dolaylı olarak mevcut iktidarın dış politikasının memleket için felaketli olduğu belirtilecek onun iktidarın uzaklaştırılması amacı ile faaliyette bulunmuş olmaktadır. Bir dış siyaseti bir iktidar yürütürse ve bu siyasetin memleket için felaketli olduğu da dolaylı olarak belirtilmisse, binnetice bu beyan o iktidara karşı bir haret niteliğini de taşır.

Arzolunan sebeplerle sözü geçen beyannamenin siyasi faaliyet niteliğinde olduğu hakkında oybirliği ile ulaşan kanaati belirten İsbû rapor söyle sunulur.

İste bu Ordular, bu Profalar, ki üniversitede Atatürk'ün cumhuriyeti emanet ettiği gençleri yetiştirmekle yükümlüdürler. Amerikan emperyalizmine karşı çıkmayı, iktidarmızı izlediği gibi siyaset, memleket için zararlı dahi olsa eleşirmeyi Türk halkının en aydın ve en uyank kesimlerinden biri olan «ögretmen klesi», için suç saymaktadır. Ve iste bu Ordular, bu Profalar, anti-emperyalist kavga veren yürekli insanlar için hiç tereddüt etmeden «hapsedilmesi» calzidir, diyebilmelelerdir.

ANT, ülemadan sayılan bu zevatın hangi zihniyetle oldukça ve adaleti nasıl yandırlara sürükleme gayreti içinde bulunduklarını orlaya koymak için diğer sayılarında da, verdikleri bilirkişi raporlarından parçalar sunacaktır.

Yenén'in bu tehditkar konuşması hemen aynı gün neticesini vermiş ve akşam üzeri Nişancı Duranay'ın eline Mithat Yenén imza bir yazı tutuşturulmuştur. Yazida «Görülən tüzüm üzerine belediyedeki aslı vazifenize iadeniz gerekmektedir» denilmektedir.

Fikirlerini söylediğ için bir uzmanın «görülən tüzüm üzerine» görevinden uzaklaştırılması mimarlar arasında büyük tepki yaratmış ve Mimarlar Odası Yönetim Kurulu derhal toplanarak Mithat Yenén'i Haysiyet Divanı'na sevketmiştir.

Meselenin başta aksetmesi ve İmar Bakanı Menteşoğlu'na basın toplantısında bu konuda bir soru sorulması üzerine Mithat Yenén uzmanlar üzerindeki baskıyı artırılmış, bakanın «hükümet hiçbir şekilde planlamalarla baskı yapmamaktadır. Yalandır, asılsızdır» demesine rağmen, 9 Ocak günü Ergun Gürel'ci haberleri basına yansımak» sıçrayarak stiftaya davet etmiştir. Durumu öğrenen Mimarlar Odası, olayı Ergun Gürel tarafından değil, İstanbul Subesi tarafından basına yansıtıldığını Mithat Yenén'e telgrafla bildirmiştir. 10 Ocak tarihinde Ergun Gürel'in de eline Mithat Yenén imzalı bir resmi yazı «utuşturulmuştur. Yazida, «chaiknizda yapılmakta olan işlem tekemmel edinceye kadar 15 gün müddetle mecmuri izin kullanmanız uygun görülmüştür» denilmektedir. Beş gün sonra da Mithat Yenén, Ergun Gürel'e İmar Bakanlığı ile arasındaki hizmet akâlin feshedildiğini, yanrı planlamış bürosundan uzaklaştırıldığını bildirmiştir.

Oysa aynı Ergun Gürel'e, 18 Kasım 1967 tarihli toplantıda Başkan Mithat Yenén, «eğitim ve üniversite yerleşmesi konusunda büro kararına yön verecek kalitede yaptığı metodlu araştırma ve planlama çalışmaları için bütün büro hizmetlerini teşekkürlerini bildirmiştir, diğer mevkütlarda çalışan arkadaşları da aynı şekilde ilmi seviyede çalışacaklarını ümit ettiğinin söylemiştir.

İlmi seviyede çalıştığı için takdir edilen Ergun Gürel, ikinci ay sonra aynı sahîs tarafından «ilmî gerçekleri dile getirdiği» için görevinden uzaklaştırılmıştır.

Böylece, eğitim alanında görevli öğretmenler kıymımdan sonra İmar alanında da bir «teknokrat kıymı» başlamıştır.

Bilimin sesi susturulduktan sonra, Büyük İstanbul Nâzım Plan Bürosu, 1968 Mayıs'ına kadar, yanı bir ay içinde asma köprü esas olmak üzere İstanbul'un nâzım planını tamamlayacak, daha doğrusu iktidarın çalığı minareye kılif hazırlayacaktır.

Evet, fakir halkın nafakasından kesilen milyarlarca lira 1973 yılında İstanbul'un üçüncü katı sıfatlı bir köprü ile birleştirilmesi olacaktır, ama, Mimarlar Odası Sekreteri Demirtaş Ceyhun'un açıkladığı gibi, o zaman İstanbul'un suyu akmayıp, işçileri yanmayacak, Sirkeci meydanı'nda bululice insan sefilatacak, gec-kondular Haliç üzerinde kurulacaktır.

Ve bu manzara, Firavun'lارının piramitleriyle süslener eskî Misir ülkesinin manzarasından hiç de farklı olmayacağı.

BÜYÜK İNDİRİM

Dar gelirli emekçiler, öğretmenler, memurlar, öğrenciler

Dergisi'ni

84

Kuruşa
Okuyabilirsiniz

Yüzde 33 oranındaki bu indirimden yararlanmak için ANT'a derhal abone olmanız kâfidir.

ANT'A ABONE OLUNUZ

Sadece Şubat ve Mart aylarında uygulanacak olan özel abone tarifemiz söyledir:

YILLIK : 44 Lira

6 AYLIK : 22 Lira

3 AYLIK : 11 Lira

Abone bedelin havale kağıdının arkasına açık adresinizi ve meslenizi yazarak «ANT DERGİSİ — P.K. 934 — SIRKEÇİ — İSTANBUL» adresine gönderdiğiniz takdirde çıkış ilk sayından itibaren ANT'ı 84 Kuruş'a okumanız mümkün olacaktır.

CİLTLERİNİZİ ALDINIZ MI?

ANT'in cilt kapaklı ve ciltlerinin dağıtımına devam edilmektedir. İstanbul'da bulunan okurlarımız bizzat dergi idarehanesine gelerek cilt kapaklarını 15 lira, ciltler ise 50 lira karşılığında alabilirler. Taşrada bulunan okurlarımız ise taleplerini bildirdikleri takdirde müraacaat sırasında göre cilt kapakları 15 lira, ciltler ise 50 lira ödemeli olarak adreslerine gönderilecektir. Ancak, taşradaki okurlarımızın açık adresleriyle birlikte posta ve azebataj masrafını karşılamak fizere her cilt kağıdı için 3 lira ve her cilt için 5 liralık posta pulunu «ANT Dergisi — P.K. 934 — Sirkeci — İstanbul» adresine göndermeleri gerekmektedir.

Ellerinde ANT'in ikinci cildine ait 26 dergilik kolleksiyonu bulunan okurlarımız da, bunları idarehanemize getirdikleri takdirde ciltleme masrafı ve yıpranma pâsi karşılığı da dahil olmak üzere 20 lira fark ödemesi halinde ANT'in ikinci cildine sahip olabilecekler ve ayrıca ciltleme kâlfetinden kurtulacaklardır.

Vietnam'ın kahraman çocukları

Yazan: Çin Gazeteciler Heyeti

Güney Vietnam'daki savaş alanlarını dolaşırken, Vietnam Kurtuluş Ordusu'nun peşpeş elde ettiği zafer haberleri bize ılahtıkça, savaslılarla birlikte zafer yıl dönümelerini kutlayıp bayram yapıyor. Bu zaferlerin kazanılmıştı elbette kolay olmadı. Bu uğurda milyonlarca Güney Vietnamlı kahraman, canını düşine takarak savastı, kanını akıttı, bütün gücünü ve skrim kullanıdı.

Ziyaretimizde, Güney Vietnam Kurtuluş Ordusu savasçılarıyla birlikte unutmayacağımız günler geçti. Onları, devrim kahramanlıklarını dinledik, yenilmez, kırılmaz güçlerini gördük.

Geçen yıl 12 Kasım'da kundakçı Amerikan Ordusu Birinci Piyade Tümeninin iki binden fazla askeri BAU BANG bölgesinde Kurtuluş Ordusu tarafından yokolduktan sonra, bu savasa katılan kahraman bölgelerden birini ziyaret ettim.

Bölgü ormanında, oir dere kenarında bulduk. Mücahitler, üç saat gibi kısa bir zamanda Amerikan birliğinden ikibin kişiyi saf dışı ettiler. Savas yerinin şeklini kum üzerinde çizmişler, komutanları ve kurmayları birlikte hizekatlı şekilde üzerinde tartışıyorlardı. Komutan askili bize göstererek sunan anlattı:

«Insanlığımızın cesareti ve zekasıyla elde edilen zafer söyle oldu: Düşman, kauçuk orman içinde geceliyor, onlar uykuya dalar dalmaz, oraya gitmek. Bir kez dakikalık çarpışmadan sonra, düşmanın komutanlık binası tahrif edildi. Savasçılarımıza her

Vietnamlı kadınlar da Amerikan emperyalizmine karşı erkeklerle omuz omuya çarpışmaktadır.

biri büyük cesaretle, yıldan çarşıyordu. Hele bölük, ilk önce tarruza geçerek kendisinin sebatkar ve kararlı olduğunu gösterdi

Savaş başlayınca, tümeli korumakta görevli, 10 dan fazla düşman savaş aracı harekete geçerek yarım ateşine başladı. Panik içinde uyanan Amerikan piyadeleri, ellerine geçirilebildikleri silahları kullanmaya çalışıyordu. Savasçılarımız kauçuk ağaçlarını siper alarak düşman araçlarını imha ettiler, düşmanları da el bombası ve makinalı tüfek atesileyle perşen ettiler. Tanksavar topçusu GO LIEN düşmanın bir tankını imha etti. Bu surada sıçrayan bir mermi parçasıyla göğsünden ağır yara aldığı halde, yıldan düşmanı top ateşine tuttu. Amerikanları tek tek pırıltı tanelini bile çalıp yağma etmesine meydan vermemek için, herbirini şimdiden bölge halkını seferber edip savaşa hazırlayacaklarını dedi. Sonra bize dönerken, eyalet gerilla birliklerinin kundakçı Amerikan birliklerine karşı kazandığı parlak zaferleri, eyalette kurtarılan bölgelerin durmadan genişlediğini, düşmanın burnunu dibine kadar sokulduğunu anlattı. Ama halkın arasında yılmazlığı, becerikliği ile tanınan bu kahraman kadın komutan, kendi başarılardan hiç söz etmedi. Halbuki o gerillacıl-

di halka hizmet etmenin zamanıdır» diye bağırarak Amerikan cephesine hücum etti. Böylelikle bu çarpmada kesin zaferi sağlayan, onun belliği oldu...

DIS YORUM

Amerika Vietnam kışkıracında!

Hüseyin BAŞ

Güneydoğu Asya'da önceki hafta patlak veren ve bir yıldır hızla gelişen olayların önemizdeki günlerde bölgedeki politik ve stratejik konjonktürde olduğu gibi Washington'ın meseleye bakışında, zorlulu olarak, en etkin bir biçimde ağırlığını duyuracağından şüphe yok.

Gerçekten de, Ulusal Kurtuluş Cephesi gerillacılının bütün Vietnam sathunda başdöndürücü bir hızla girişikleri aktı durdurucu taarruz, Saygon'un ta içinden kuzey uçağı Hue'ye kadar uzanan bütün bölgelerde tam ve kesin bir başarıya ulaşmıştır. Gerillacilar, füstün savaş makinasına rağmen, müstevliyi canevinden vurarak perişan etmiş ve ona «Vietnam ulusunun, topraklarını işgal edilmiş ve

yenilmiş» bir ulus olmadığını bir kez daha göstermiştir. Son gelen haberler Vietkong ve Kuzey Vietnam'ın yeni ve öldürücü darbelere hazırlıklarını doğrulamaktadır. Çok sayıda yorumcu, Ulusal Kurtuluş Cephesi ve Giap'ın birbiri ardından indirdiği öldürücü darbelerde, şimdiden yeni bir Dien Bien Fu'nun izlerini seçmeye başlamıştır. Giap'ın Ke San'da Amerikan deniz piyadelerini kırıvraş saran çelik çemberi gittikçe daralmaktan Vietkong akıldurdurucu destanlarına her gün yenilerini eklemektedir.

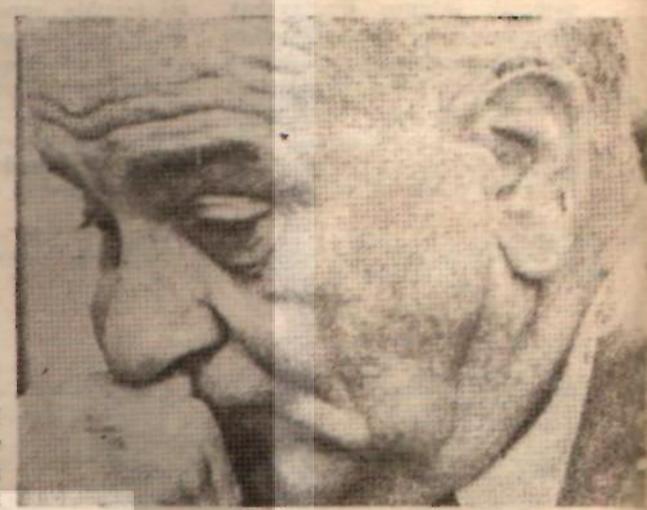
Bununla birlikte Vietkong'un askeri alanda elde ettiği kazançlar yanında asıl başarılı, şüphesiz politik alanda olmuştur. Yıldır hızla indirilen darbe, erinden gene-

raline kadar Vietnam'daki bütün Amerikanları moralini perişan etmiş, bunun yanında Pueblo Olayı yüzünden prestiji onulmaz biçimde yaralanın Amerikayı, şimdide kadar eşine rastlanmadık derecede panigue ugratmıştır. Vietkong'un harikulade darbesinin Vietnam ve Amerika'da yarattığı şAŞKINLIK her türlü tahmini aşmaktadır. Bir yandan Vietnam'da Westmoreland askerlerinin - tabii bu arada kendisinin - moralini düzeltmek için olağanüstü çabalar sarfederken, öte yandan Washington'da Johnson, Vietnam'daki saldırısını kendisi olduğunu umutmuş görünen «Asia boyun eğmeyeceğiz» diyerek, ya da generalllerine «Bana zafer İmza verin» gibi läflar ederek, şAŞKINLİĞİNİ en veciz bir biçimde ortaya koymaktadır. Ama panig'in dozunu en iyi veren gene de bir senatörün söylediğii sözler olmuştur: «Artık geriye doğru turmanalım!...»

Vietnam'da bir Amerikan Dien Bien Fu'su olmayacağı. Şimdi Amerikan yöneticilerin ağzındaki söz bu.

Fransız emperyalizminin Vietnam'daki hezimetinin sembolü olan Dien Bien Fu yeniligi, Jean Planchais'nin Le Monde'daki yazısında hatırlatıldığı gibi «askeri alanda smırlı bir yeniligidir» ibaretti ve yine askeri planda savaşın tımlı kaybedildiği anlamına gelmiyor. Ne var ki bütün dünyanın dikkatini üzerine toplayan Dien Bien Fu, savaşın alnyazısı olmuş ve o kesimde uğramış misli görülmemiş kesin

JOHNSON
Yeni bir
Dien Bien
Fu'ya doğru

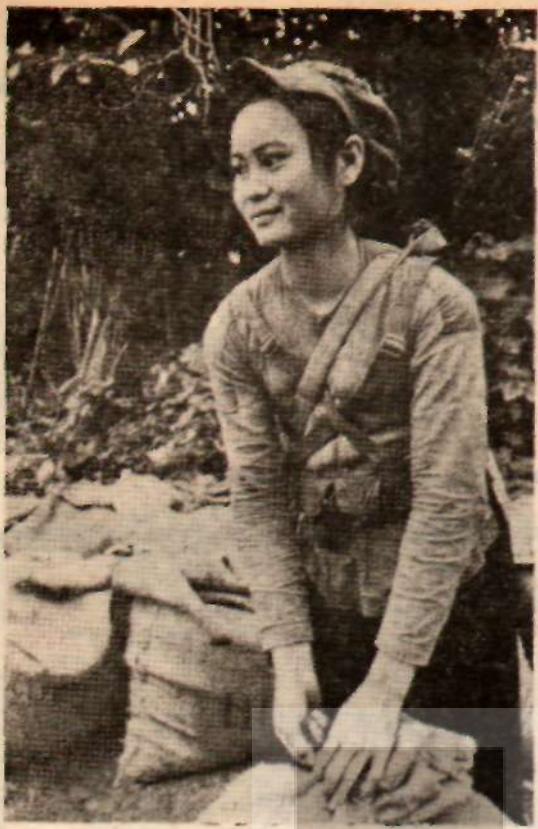
nezimet, Vietnam'daki Fransız emperyalizminin toplukun hezimet haline gelmiştir.

Amerikan emperyalizminin bugün Vietnam'daki durumu Fransızlarından farklı değildir. Vietkong'un yıldırı darbesi Vietnam savaşının alnyazısını tayin eden bir Dien Bien Fu'dur. Üstelik bu kez Dien Bien Fu, savaşın sadece bir kesimini değil Vietnam'ın tümünü kapsamaktadır. Pueblo Olayı ve Vietkong'un yıldırı darbesi Amerikanların Kore'de ikinci bir cephe arzularını kuraklarında bırakmıştır. Seçimlerden önce «Zafer» armağan etmek üzere Johnson'dan «sağası yayma» konusunda açık kart alan Pentagon'un savaş çolgusu generalleri, birdenbire «zafer söyle dursun, Saygon'da Amerikan büyütüllüğünü bilme korumaktan acı» bir duruma düşerek kepaze olmuşlar

dur. Ama bütün bu hezime rağmen, yine de savaşı kundaklamaktan geri durmamaktadırlar.

Hanoi: «Johnson barış yolunda atılan her liyi niyetli adama sırtı çevirmektedir. O halde savaş devam edecektir. Ve bu Amerikanın lehine olmayacaktır. Vietnam'da bugün olup bitenler, Pueblo olayı, buunu doğrulamaktadır» demektedir. Kuzey Vietnam'ın resmi basın organı «Nhan Dan» ise Başkan Johnson'ı «ölü gırtaşını gitmekle daha fazla sıkıştı bir sırada hâlâ poz yapmak»la itham etmektedir.

Seçimini Vietnam'da askeri zaferle bağlayarak boğazına kadar batığa batmış olan Johnson yönetiminin son yenilgilerden ders olarak «barış yolunu» seçmesi ihtimali elbette ki uzaktır. Ne var ki şimdî, Amerikan kamuoyunu Vietnam'da

Vietnamlı kadın mücahit pırını mahsulunu bekliyor

İndan başka bir çok sevşalara katılmış, pek çok düşman askeri öldürmüştür, yaralamış. Bir defasında, bir kaç gerilici ile bir şosenin çevresini kuşatmış, o sırada DA NANG'dan gelen bir Amerikan jipinin soğrulunu öldürüp yanındaki iki Amerikan «müşavik» esir almış.

QUANG NGAI eyaletinin orta kesimindeki balıkçı köyüne gidip küçük kahraman GO TAP'ı da gördük. Hendekli, mayın döşeli yerlerden geçerek su-

vası köye vardık. Köyün sorumlusu kişi bize köy dışındaki deniz kıyısını göstererek: *İste küçük orada nöbet bekliyor* dedi. Küçük kahramanı orada tek başına bir Hindistan cevizi ağacının altında bulduk. 15 yaşlarında topa gibi bir çocuk. Sirtunda bir Amerikan karkasını ver. Amerikan kukuları tarafından yapılan kitle kırımlının kanlı firtınası içinde yetişmiş, babası Fransa'ya karşı yapılan kurtuluş savaşında görev almış. Köy sorumlusu kişilerinden olduğu için, kukla ordu ve Amerikan kundakçıları tarafından suçu gibi ölüdürümüş. Anası onu daha 8 yaşındayken gerillalara teslim etmiş. GO TAP onların himayesi altında büyüp yetişmiş, 10 yaşına geldiğinde askeri istihbarat işlerini de ustalıkla yapmaya başlamış. Gerillaları, düşman tarafından tutulan mevziliye götürüyor, yolları kesiyor, gerillalılara mektup taşıyor. Bir defasında düşmandan bir bakır kazan çalarak içine bomba koyuyor. Düşman kazanın kapığını kaldırır, kaldırırmaz bomba patlıyor. Küçük kahraman mertliğine dair bir çok sey anlatıktan sonra sert bir tonla bize söyle dedi: *Ana ve babalarımız hep Amerikan soyguncuları tarafından öldürülündü. Bu Amerikan soyguncularını mutlaka yok edip, ana babalarımızın, dünyadaki destlerimizin inşaatını alacağız.*

THAT MUOI yayasında cepheyi destekleyen ünlü örnek köyü de ziyaret ettik. Köye yaklaştığımızda, tüm köylüyü gelecek mevsim için canla başla savaş hazırlığı yaparken gördük. Kadın, ihtiyar ve çocukların köy çevresinde siperler ve yaşıtlı mevsimde kullanacakları hendekleri kazıyorlar, mayın gömüyorlar, *temizlik hareketi*nde düşmanı önlüyorlar. Sivriltilmiş bambu kazıkları toprağa çakıyorlardı, Meydanda ise gençler, Kurtuluş Ordusunun cephede kullanaçağı bakraç ve sedyeleri yapıyorlardı.

Geçen yıl Mayıs ayında gece gündüz sağanak halinde yağmur yağıyor, nehir kebarıyor. Bir akşam arka arkaya silahlılar patlıyor. Yakındaki Amerikan mevziinden alevler yükselseme başlıyor. Tam bu sırada köye Kurtuluş Ordusundan birlikler gelerek, köylülerden nehir geçip kaçan düşmana engel olmaları için yardım istiyor. Fakat köyde onları karşıya geçirmek için yeter sayıda sal bulunmadığı gibi, bu

şekilde karşıya geçiş de çok zaman kaybettiriyor. Bu nazik anda, bir sürü genç kız, oğlan, hattâ bir kaç ihtiyar kendilerini suya atarak yedi, salı bir hissaya getirip bir yüler köprü kuruyorlar. Sağnak halindeki yağmur ve sele büyük bir güçle karşı koyarak yüzey köprüyü tutuyorlar. Heyecanla bekleyen Kurtuluş Ordusu böylece kısa zamanda nehri geçerek, yanan düşman mevzilerine hücum ediyor.

Milyonlarca Güney Vietnamlı kız ve erkek kahramanı, Amerikan kundakçılara karşı vatanlarını korumak için yaptıkları mücadelede, büyük zaferlerin kazanılmasında payı vardır.

Esperantocca *«El Pupola Cino»* Dergisinden çeviren: Ahmet Hezarfen

Vietnamlı Kahraman çocuk Ge Tap...

KAO KY
— Bir hain! —

daha fazla fedakârlıklara razı etmek - hele bu fedakârlıklar can olursa - eskisi gibi kolay olmayacaktır. Güney Kore'nin Amerikayı Pueblo olayında cesaretsizlikle suçlaması, Amerika'nın Milliyetçi Çin'den Vietnam için asker istemesi, Johnson yönetiminin içte ve dışta ne denli panige uğradığını şansız belirtirleridir. Dien Bien Fu, şimdî Amerikan emperyalizminin kapsamı çalmaktadır.

Uzak Doğu'da büyük bir kargasılık hüküm sürüyor. Küçük Kuzey Kore, Batı Blok'un «super lideri» Birleşik Amerika'ya bir nevi «samar oğlunu» naçeriliyor. Yine küçük bir Vietnam, aynı «super lideri» e hem de Amerikanın en güvendiği askeri alanda «duman attırmıyor».

Peki amma, bütün bu gelişmeleri, hangi «çerçeve» içersine oturtmalıyız? Hangi açıdan, kıymetlendirmeye çalışmalıyız?

Her seyden önce ve hangi yönde gelişme kaydederse kaydetsin, Uzak Doğu olayları mahalli «çerçeve» dişine taşma zorundadır. Çünkü, Uzak Doğu olayları, hakiki anlamda Batı ve Doğu mütçadelesi sevilesindedir;

Başa deyimle, Uzak Doğu olayları kaçınılmaz imkânsız derecede Güney Doğu Asya olaylarına, Afrika olaylarına, Güney Amerika olaylarına, fakat özellikle Orta Doğu olaylarına bağlılıdır.

Nitekim, Fransız Cumhurbaşkanı general De Gaulle (bahis konusu gerçeği ilk açığa vuran Batılı lider) Orta Doğu olaylarını doğrudan doğruya Uzak Doğu olaylarıyla irtibatlı tutmuştu. Mesela Orta Doğu buhrannın, «ancak Vietnam meselesi sulhçü bir hâl çaresine ulaşılırsa giderilebileceği» fikrini muhtelif vesilelerle belirtmişdir...

O halde, Uzak Doğu olayları devam ettiği sürece (ki Washington li-

derlerinin «kısa pantalonlu» siyaseti devam ettiği müddetçe Uzak Doğu buhran da devam edecektir) yukarıda sıralanan diğer bölgelerde de buhranlar beklemek lazım gelir. Özellikle, Orta Doğu bölgesinde, yepyeni gelişmeler kimseyi şaşırtmamalıdır.

Şöyle ki, Orta Doğu'da zaten şimdiden, son İsrail saldırısıyla ve bu saldırının sonucu Arap'lar yardım için Sovyetler'in Akdeniz'e çıkışlarıyla, bir denge değişikliği başlamıştır. Uzak Doğu olaylarının kızışlığı şu sıralar, Orta Doğu dengesinin Batı Blok menfaatleri aleyhine daha fazla bozulması «mâkul ihtimâl» dir...

Peki, eğer Orta - Doğu bölgelerinde, Uzak - Doğu olaylarına paralel şekilde bir değişiklik olacaksa, bahis konusu «değişiklik» hangi ülkeleri içine alabilir?

İşte, Vietnam ve Kore olayları, dönüp dolaşıp böylesine bir sualın ortaya çıkmasına yol açmaktadır...

Genel problemin şekillendirilmesi ne kadar kolaysa, yukarıdaki sualın cevaplandırılmasında o derece zorluk arzediyor. Çünkü, «şin tefferruatı»ni bilmek, uzak mesafeden imkânsızlık kazanıyor.

Pakat, çok yuvarlak bir tahminde bulunmak gereklirse, «müstakbel Orta Doğu olaylarının» Arap ülkeleri civarında şekilleneceği söyleyebilir. Hatta, yanılma pahasına katlanırsa, «müstakbel olaylar»ın İran veya Yu-

nanistan'da olgunlaşacağı iddia olunabilir.

Cünkü, bu iki ülkede de «değişiklik» şartları olgunlaşmıştır; patlak verecek «yenilikler», dünya kamuoyunda menfi tepkiler uyandırmayacaktır. Ayrıca, her iki ülke de, Akdeniz bölgelerine «yakınlıklar» ile meşhurdurlar. Her iki ülkede de, iktidarlar, gayri-meşru yakın bir vasıta sayılmaktadırlar. Her iki ülkede de, halkın kütüpleri, «değişiklikleri» destekleyecek durumdadırlar. Her iki ülkede de yer alacak değişiklikler, Akdeniz bölgesinde temel değişikliklere çığır açacak kabiliyettedir. Her iki ülkeydeki değişiklikler, tılm Arap dünyasının etkileyici vasıflar taşıyacaktır...

Akdeniz'de, gelişmesine rağmen naziye bakılan «değişiklikler», hâkikaten Yunanistan, İran ya da Fas'ta mi yer alacak?

Belki bahis konusu müstakbel «Akdeniz olayları»,ambaşa kavaklar taşıyacak. Belki,ambaşa ülkeleri çerçeveyeleyecek. Belki, İsrail ve Arap ülkeleri arasında yeni bir silâhi çatışma şeklinde tecelli edecek...

Muhakkak olan şudur: eğer Uzak Doğu olaylarına acele bir hâl çaresi bulunamazsa, dünyanın başka bölgelerinde (özellikle Orta Doğu'da) yeni olayları önlemek imkânsızlaşır.

Bu, iki kere iki dört eder gibi, mutlak bir genel sonuçtur. Üst tarafı ise, «tefferruat»...

ŞİMDİ NE OLACAK ?

Haluk TANSUG

Kiralanan şeyin cinsi : Apartman Dairesi (ada)

Kiralayanın adı, soyadı ve İkametgâhi : TÜRKİYE CİMENTO SANAYİ, KERAMİK SANAYİ İŞÇİLERİ SENDİKASI

Kiracının adı, soyadı ve ikametgâhi : CİMENTO SANAYİ İŞ-VERENLER SENDİKASI

Bir senetlik kira karşılığı : 9600,- TL

Bir aylık kira karşılığı : 800,- TL

Kira karşılığının ne surette ödeneceğini olacağını : Peşin (Tallik Fesin)

Kira müddeti : Bir yıl

İki tarafın razılığı ve yukarıda yazılı şartları kıralanmış olduğuna dair
bu sözleşmeyi onaylıyoruz.

Kefil

Kısa

CİMENTO SANAYİ İŞ-VERENLER TÜRKİYE CİMENTO
SENDİKASI

Maleshibi

TÜRKİYE CİMENTO SANAYİ İŞ-VERENLER
SENDİKASI

Tanışma İş Başkanı AP Milletvekili Hasan Türkay ile işverenler sendikası yöneticileri arasında imzalanan kira kontratının fotokopisi...

iŞVERENLERİ BAGRINA BASAN AP MİLLETVEKİLİ-SENDİKACI!

Kemal SÜLKEL

Kongreler, toplu sözleşme müzakerelerine yeniden başlamalar, artan geçim zorlukları ve işveren baskıları karşısında işçilerin tahammül gücünü de kırın tutum ve davranışlarını çalışma hayatının ana çizgileri olmuştu. Hele iktidarın emekten yana olmayan eylemleri ve tasaruları, işçilerle, egemen çevreler ve o çevrelerin uydusu işçi yöneticileri arasındaki arayı daha da genişletmiştir. Bu olumsuzlıklar, sonuçlu sonucu doğurmaktadır: İşçiler gittikçe daha çok bilinçlidir. Bunu gösteren belli başlı yeni olayları sıralayalım:

● Motorlu Taşıt İşçileri üyeleri biling yolunda

Türkiye Motorlu Taşıt İşçileri Sendikası (Tümtis) bu ay sonuna doğru kongresini yapacaktır. Bir takım gerçeklerin, delegesi en çok olan İstanbul İşçilerinin gözleri önlünden uzaklaştırılabilmeye için sendika Yönetim Kurulu, ilk defa olarak bu yıl kongresini İstanbul dışına çıkarma kararı almış ve delegesi en az ili, Bursa'yı seçmiştir. Bu yüzden kongreye katılarak en kalabaklı delega grubuna on binlerce liraya mal olacak ödenek verme bile göze almıştır.

Ankara, İzmir, Adana ve Bursa üyelerinin, hattâ Konya işçilerinin pek çok haklarını kotaramayan yöneticiler, Bursa grevinde 7 gün lirayı aşın yolsuzluk yapılmasını bile önleyememişlerdir. Buna karşılık 1 milyon liralık Tümtis Sarayı yapılmıştır. 500 bin liralık lüks mefruat satın almıştır, sendikanın üyelerinden aldığı aidat ve toplu sözleşme ile sağlanan zamların 15 günlük turarına yöneticilerce sendika adına el konmasından doğan kabarık gelir, bankalara yatırılmıştır. Bu maddi güç, işçilerin maddi güçlerinin artırılması için kullanılmıştır. Aksi-

ne işçiler ters doğrultuda fikirler aşılanmaya kalkışmıştır.

İşte bu olayları bilen işçiler, yöneticilerini değiştirmek için açılanacak gerçeklerin İstanbul işçilerinin gözleri önüne serilmesine yardımcı konuşmaların duyulması önleme kararına kuzmuşlardır. Bu nedenle de yeni oluşumları beklemek hayal olmayaçaktır. Bilinçlenenler, bunu gerçekini yapacaklardır.

● Bankalar Kimden yana?

2 yıl 8 ayı bulan Simav Kurşun Madenleri İşçilerinin grevi, bankaların devletleştirilmesine karşı çakanların da kimden yana olduğunu ortaya koymaktadır. Gediz Bölgesindeki Simav kurşunları üç banka işletmektedir. Bir anının ortaklık kurulmuş üç banka, Simav kurşun madenlerinde çalışan işçilerin 600.000 lirayı bulan ücretlerini ödememiştir. İşveren de sebebi bilinen nedenlerle işyerini bırakmış, işletmemi durdurmuş ve ortadan kaybolmuştur. Ziyaret etme iddialarının ve bunu izleyerek ticari kombinelerin niteliğini iyi bilenler bu yolu seçen işverenin tutumunu izlenişlerdir. Şirketin amacı, kurşun madenlerini Etibank'a iyi bir karşılıkla satmaktadır. Bankaların çeşitli eylemleri, bankacılığın kredi mekanizmasını emekçiler yararına kullanmayı ve benzeri nedenlerle dis ticaretle birlikte devletleştirilmesi işçiler için başta gelen amaçtır. Buna karşı çakanlardan Çimse-İş Sendikası'nın Başkanı ve A.P. Milletvekili Hasan Türkayla ilgili bir olayı okurlarımıza duyurmak istерiz.

● Çimse-İş'in Kurulus Fonu

Türkiye Cimento, Seramik, Keramik Sanayii İşçileri Sendikası (Çimse-İş), Yapı-İş'in yöneticisi iken bu örgütten ayrılan Hasan Türkay ve arkadaşları kurmuştur. Bina olarak Yenişehir Selanik Cad-

desi 7/4 deki apartmanın dairesi kiralanmıştır. Bir yıllık kira bedeli 800 lira fizerinden 9600 TL'dir. Bu para PEŞİN ödenmiştir. Ancak:

Bu Çimse-İş adlı işçi sendikası, bu apartmanın dairesinin bir ODASINI, Cimento sanayii İşverenler Sendikası'na kiralamıştır. Husus şart olarak da kira kontratına şu kayıt düşülmüşdür: «KLİracının toplantılarına kiralayan müsaade edecektir.»

Bunun üzerine, 9600 lira yıllık kira ile işçi sendikasının kiraladığı dairenin bir odası, aynı miktar tutarında İŞVEREN sendikasma PEŞİN PARA ile kiralanmıştır. 9600 lira da 17 Aralık 1963 günü, Başkan Hasan Türkay tarafından İŞVEREN SENDİKASI'ndan alınmıştır. İşverenin verdiği 9600 lira, Hasan Türkayın cebine inmemiştir. Katiyen! Bu para PROTOKOL gereğince Çimse - İş veznesine girmiştir. Ve böylece 1 Ocak 1964 tarihinden itibaren, işçi sendikasının kiraladığı kat, işveren sendikasına kullanılır olmuştur. Ama Çimse - İş aslında katın kiracısı ve çalışmalarını yaptığı bina olarak kalmıştır.

Bu olay, çeşitli açılardan sendikacıları düşündürse gerektir:

İşçi sendikasına, işverenin para yardım yapması kanun hükmüne uygun bir iş midir?

İşçi sendikasının kendi işkolundaki işveren sendikasıyla bu kadar içli dışlı olması hâl sendikacılık la bağıdaşmakta midir?

Bu sendika, işveren sendikasıyla işçiler yararına toplu sözleşmeyi yapabilecek midir?

Bir soru daha: Çimse - İş, bu kira alım verisini işyerine duyurmuş mudur?

Gülbaba ilk defa ANT bu durumayı yapmaktadır.

Bunu anlayan, Çimse - İş'in başkanının tutumunu iyi bilen işçiler elbette bilinçlenecek ve kendilerine gerçek sendika bulacaklardır. Bu gelişmeler, sevindirici geleceğin müjdecileri olmaktadır.

● Metal - İş'de yolsuzluk

Metal - İş Federasyonu'nun son kongresi birtakım yolsuz işçilerin işçilere bilişte bulunacak ve kendilerine gerçek sendika bulacaklardır. Bu gelişmeler, sevindirici geleceğin müjdecileri olmaktadır.

Metal - İş Federasyonu Başkanı A. P. Milletvekili Kaya Özdemir, fahri çağışığım söylediğim halde, Federasyondan iki maaş türünde ikramiye almıştır.

Kaya Özdemir, federasyonun resmi makbuzunu kullanmadan,

sendikadan beş binin üstünde aidat almış, bu aidat başkanlık masasındaki bir çekmeceye koymuş ve bu para - iddiaya göre - hemen o gece çalınmıştır. Çalan bulunmamıştır.

Kaya Özdemir, ayrıca federasyondan 5 bin lirayı aşın parayı borç olarak almıştır. Federasyona ödememiştir. Federasyonun erkanlığı gazetenin masrafı diye gösterilen sarflar kabartır ve harcadıklarını gösteren belgelede dayatılmamıştır.

Bu ve benzeri işleri öğrenen işçiler, Ereğli'de, Karabük'te, Kırıkkale'de, İzmir'de bu Bay'ın başında bulunduğu örgütten kurtulmanın, ayrılmayan yolunu aramaya başlamışlardır.

● En yaşlı genç sendikacı, Sunanlar Sendikasına girdi

Memleketimizin en yaşlı sendikacısı, Amelie Taalii Cemiyetinden Türk sendikacılığının e menet edilen, grev yöneticisi, iyi hattip ve yürekli bir genç: Üzeyir Kur'an. Türkiye Maden - İş Sendikasının başkanlığını yapan, bu sendikaya, zamanının en ilerici, niteliğini kazandırmaya çalışan Üzeyir Kur'an, İstanbul İşçi Sendikaları Birliği'nin başkanı - muhalif-i, heyecanlı lideriydi. Güçlü bir manzıh, cesur bir davranıştı vardı. Sendi, guleği, konuklandı, açık alındı, dik başlı ve istrabını açıklamaktan çok, umu dudu dile getiren bir partiyyidi.

Yasının çok ilerlemiş olmasına rağmen, daima örgütü kalmayı bilmiş, bu kez sigorta emekçilerini bir örgütte daha iyi bir yarın için mücadele bayrağı altına dâvet etmiştir. Yıldızdan, yorulmadan daha çok insanı daha çok hakkı kavuturmak için didiye didiye, vuruşa vuruşa son nefesini verdi. Hemen söylemeyeim ki onun soluğu, devrimci gençlerde dir ve yaşayacaktır.

Kendisini adeta yeni bir görevde, uzun bir görevde çökmüş gibi görürüm. Üzeyir Kur'an örgütü, sendikasız durmayaçağı için mütsks, diyorum, sunanlar dünyasındaki sendikalarla meşguldür şimdil. Bir gün bu uğraşmalara birer işçiler hepimiz katılacağız. Yine beraber olacağız. Daima en yeni ve gönül ferahlata haberini getirecektir her yeni gidenimiz. Bu dünyamın yeni ve mutlu haberlerini sunanlar dünyasındaki alıksılamayaçaktır. ama, Türkiye'de, geri kalmış bütün toplumlarda ve de bütün mazlum milletlerde her uyanış ve her zafer hakyüsü, öbür dünyada olanların geride bıraktıklarını ömez mutluğa kavuşturacaktır. Sevgili Üzeyir Kur'an "habab" Seni, kalanlarınız yaşatacaktır!

DİKKAT TELEVİZYON!

İlkin N. İNCE

Televizyon, görüntülüden gelen ışınların, TV alıcısı denen aygıta, elektrik dalgaları hâline çevrilip iletimesi; sonra da bunların tutularak, kimyasal bir ekranda yeniden görüntü haline getirilmesi. temelinde dayanır.

Teknik olarak birinci savaştan sonra tamamlandığı hâde, sosyal amaçlarla kullanılması çok sonralara, ikinci savaşın sonlarına kâmiştir. Bunun nedeni, büyük sinema tekelinin, TV'nin sinema ekonomisinde oluşturacağı değişikliği inceden inceye hesaplamaları ve giderek, bu buluşun, sinemanın pek de işine yaramayacağını sezip onu engelleme-leridir.

Tekceliler, gerçekten de doğrudu düşünmüştelerdi. Çünkü, 1947'de A.B.D.'inde, haftada 90 milyon kişi sinemaya giderken, 1956 yılında 36 milyon kişiin sinemaya gittiği görülmüştür. Herşeye rağmen, ilk kez 1946 yılında İngiliz BBC Radyo Ortaklığı, profesyonel anlamda resmen TV yayımına başlamıştır.

1890 yılında, ünlü bilgin EDISON, küçük bir kutu hâlinde, tek kişinin yararlanabileceği bir biçimde sinemayı kânuva sundu. Yanı bir film gösterme aygıtından ancak bir kişi yararlanıyordu. Ashoda bu, bugün de yararlanılmak istenilen bir durumdur. Nedeni ne gelince, bu durumda film, plâk ya da kitap gibi istenildiğinde dinleme ya da açıp okuma gibi, seyredilme özellikle olur.

Uyarlı toplumun kişi, TV'yi pratikliği yönünden sinema ve tiyatro gibi evden uzakta izlenmesi gereken göstermelik sanatlara doğal olarak, yeg tutmaktadır. Çünkü TV evin, gözlerden uzaklığını rahatlığında, kişiye sunulabilmekte, sinema

karşıdır. Seyircinin olayın nereye varacağı konusunda en küçük bir bilgi yoktur, gerçek bir ilgile olayı izlemek durumundadır. Teknik yeteri kadar ilerlediğinde, kamuğu ilgilendiren olaylar, TV aracılıyla, gerçekliğini yitirmeden, ânında seyirciye sunulabiliyor. Böylece, TV sinemanın aşaması durumunda, görevini yapacak ve sinema da doğal olarak liks bir eylem sayılabaktır.

- Televizyonun Önemi ve Türk Televizyonu:

TV'nin önemi, anlatım güçinden, yaygın oluşundan, hepinden önemlisi tekelden yönetsilişinden gelmektedir.

Bu noktada sinema - tiyatro ve diğer göstermelik sanatların güdümlü etkenliği doğal olarak azalmaktadır. Oysa TV, örneğin radyo gibi bir merkezden yönetilmekte ve böylelikle de anafıkır, olaylar aracılıyla, bölünmeden seyirciye ullaştırılabilmektedir.

Kısa bir zaman sonra Türk TV'nu, çağımızın en güçlü silâhı olan objektiflerini ceteyle Türk toplumuna çevirebilir. Ancak, aynı objektifler, kesilen kordelâldardan, şıko politikacı yüzlerine, düzmece salonlara ve yine kesilen kordelâlara döner durursa, televizyonu bu fasit daireden çekiş almak güç olur.

İste bunum için Türk TV'nunda başlangıç çok önemlidir. Kuşkusuz ilk kez Türk seyircisi, TV'nu yadırgıracaktır. Bu doğal yadırgayıstan da yararlanarak, seyirci, alşmadığı iyi göstermelik programları alıstırılabilir. Ve bu temel fikrine, geriden gelecek güçlü programlar kurulabilir. Böylece de, bugünkü Türk Sinemasının içine düştüğü açmazdan korunulmuş olur. (Bilindiği gibi, bugün bazı Türk sinema yönetmenleri, «Türk seyircisi iyi film istemiyor, bu istenilen zaman gözlemlerle doğrulanabilir» gibi sözler etmektedirler. Oysa seyirci bu sinema diline alıştı ve bu dillenin sedigi için bu dili tutmakta ve istemektedir. Seyircinin, kendisine öğretilen sinema diliyle ne kadar kötü olursa olsun konuşması oldukça doğaldır. Böyle bir soruna ise ancak, yeni bir sinema dilini zamanla geniş Türk seyirci kitlesine öğretmek iyi bir çözüm yolu olabilir.)

Ülkemizde, teknik çok gelişmemiş olduğundan «özlediğiımız anlamda» yaşam alınacak yörülerde naklen yaşam kesin olarak olanaksızdır. Oysaki, 16 mm'lik küçük kameralar bu yörüler ve bu yöre sorunlarını kolayca saptayabilir. Demek

ki, Türk TV'nu 16 mm'lik bir filmci kadrosuyla çalışma durumunda olabilir. Hiç değilse ağırlık bu yönde bir çalışmaya verilebilir. Fakat, teknikin elverdiği yerlerde dolaşır duran kameralar düzmece Türkiye burjuva yaştansını ve burjuva çevresini verme durumunda olursa, o zaman Türk TV'nu râhatlıkla büyük bir çıkmaza girmış olur. Oysa Türkiye, 16 mm'liklerin üstüne konuşacağ nice gerçeklerle dolu bir filmdir. Şimdiye dek yapılan deneme yayınlarında, bunlardan

hiçbir iz göremedigimiz gibi böyle bir eğilimin en ufak bir belirtisine de rastlayamadık.

Yöneticiler şunu iyice bilmeliyidir ki, Türkiye Türkiye'dir ve Türk TV'nu da başka türk televizyonlarına benzemesidir. TV'nun Türkiye'ye yararlı olması konusunda dikkat edilmesi gereken en önemli noktalardan biri de simdi kurulacak olan merkez kadrodur. Çünkü, bu merkez kadronun iyiliği, sağlamlığı ve güçlüğü oranında TV Türkiye'ye yararlı olacaktır.

HALKIN SESİ

Hazırlayan: Aşık İHSANİ

DÜNYA ULUSLARINA..

Ey Kibrîsta, Kongoda, Korede, ve daha korkuncu Vietnam'da kan ve can dökümekten kazınan zevkini tatmin eden yanyam rübu, çiyan yüzü herifler!

Ey.. Durun hele az kaldı. Az kaldı kamını, canını döktügünüz o mazlum Milletlerin çelik pençesi altında yok olup gitmenize.

Bunu nereden mi anlıyorum? Bunu, sizin, o başını tutup da kışma tekme attığınız Dünya içinde en geri silkelenden biri kalan Anadolumun dip diri uyanan halk ozanlarının yazdığı şiirlerinden anlıyorum.

Hangisi mi yazıyor bu şiirler? İşte Erzurumlu Reyhani, Karşı Mevlüt İhsani, Artvin Deryami, Poşoflu Mûdâmi, Sarıkamış Dursun Veylani, Hasankeyfî Sinasi, Kayserili Temeli, Çorumlu Çırakman, Sarıkâli Seffî Selimi, Maşrahi Mahzuni, Mâksûdi, İbreti, Kul Ahmet, Fermanî, Kul Hasan ve daha yüzlercesi.. İşte, bunlardan biri olan Kul HASAN'ın son yazdığı Dünya uluslarına Armağan Şiri:

GÜLELİM

Aziz dünya ulusları günaydın!
Ağrıyan güldürelim gülelim
Dünya diktatörü yamyamdan azım
Fıtneleri ıldärelim gülelim

Sülh içinde doğu batı bir olsun
Silahsızlanalma dünya nur olsun
Derya gibi al kan döken kör olsun
Akan kanı dindirelim gülelim

Hukuk dişti diktatörlük siyaseti
Viedansızca insanları kıram
Halk sirtına binip halk sümüreni
Sırımdan indirelim gülelim

Laiklik özgürlük hukuk var olsun
Hukuk yasa tanımayan ker olsun
Her ferti varsun sevdigine yar olsun
Kadehlerde dolduralım gülelim

Kul Hasanım çaliş sülh yap davayı
Özlenim hata mı ey emni, dayı
Doğu batı güney kuzey dünyayı
Yaz bahara döndürelim gülelim

Çıkarıcı basın hakkını arayan emekçilerin karşısına çıktı

Zonguldak'ta geçen hafta patlak veren grev ve olaylar, iktidardan partizanca tutumunu ve emekçilerin hakkını vermekten kaçınmasının doğal bir sonucu olduğu halde Bâbûli basını, bir iki istisnaya vîne taraf tutarak bütün suçu işçilerin üzerine okşamaya kalkmış, halkınunda duşen bareketini küçük düşürmek için elden gelen eaveti esirgememiştir.

Gazetelerin manşetlerinde, grevci maden işçileri bir «zorbalar günü» olarak tanıtılmış, karmak sırı pek kalen erbabi «devlet otoritesi» üzerine inkâm keserek bir lokma ekmeğin kavgasını ve ren işçilere nasihatler dösemelerdi.

Sağrı basını, olayların «sol» tarihleri üzerine patlak verdigim ileri sırerek meseleyi derhal bir «komünizm tarihisi» konusu haline getirmiştir. Bâbûli Sabah Gazetesi «Zonguldak'ta soleular işçileri tarih ediyor» manşetiyile verdiği haberde «İşçiler aراسına eren soicolar, toplu sözlesme vapılmavacağından ve vaptısa dahi işçilere oek ciuz'i sosyal haklar sağlananından bahsetmişlerdir. Bu sebeple vedi bin kadar işçi yürüyüse gecerek oacakları bas-

Büyük şeref ve pembe şafak!

Türkiye'nin Cumhurbaşkanı bütün İslâmlığın KÂBE'si insanlığa kurtuluş getirmiş olan güzel MUHAMMED'in râvzası önünde eğilmek şerefine erken, Arap âlemi de Türk kardeşlerine, resmi olarak yeniden kavuşmanın şerfini nefesinde duymuştur. Artık engeller aşılmış, kalkınma uskumuzun pembe şafâğı sökmeye başlamıştır. Bundan böyle milletimizin tarihi ve manevi yapısına değer vermeyen ve hattâ ona sahip çıkmayan kimseler artık bedavadan ve cebir ile Cumhurbaşkanlığı, Başbakanlık, Genelkurmay Başkanlığı makamlarına ulaşamayacaktır.

TERCÜMAN
(5.2.1968)

muşlar, tahrip etmişlerdir demeştir.

Bugün'de Necip Fazıl Kısakirek «İşçi Hareketi» başlıklı yazısında şunları yazmıştır: «Zonguldak'taki işçi hareketi ait delâletlerle ferâkalâde mânâlı ve ehemmiyetlidir. Çocukların üfleyip boru şeklinde uzattıkları ve sonra nefeslerini keser kesmez geriye çekikleri oyuncaklar gibi bir görünüp bir saklanan hareket, bazı gizli saiklerin aradığı ve hazırladığı zemini göstermek bakımından tüyler ürpertici. Bu gizli saik, mahut (proletarya) edebiyatının sokak şirincacısı komünizmadır. Gözlerimizi oymaya hâzırlanınlara karşı gözlerimizi açalım.»

Son Havadis'te Mümtaz Faik Fenik «Her şeye rağmen kanun ve hukuk devleti nizam içinde bir hakkı kuvvette ve zora dayanarak almak mümkün olmamalıdır; ve olmamak lazımdır. Elbette koskoca Türk Devleti, büyük zorluklar içinde çalışıyor, fakat bu arada hayatını kazanmakta uğradan maden işçilerimizin hiç bir haklarının zıyan olmasına azami dikkat gösterecektir. Buna aksini düşünmenin dahi bir istifham hâlinde hârdan geçirmenin imkân yoktur.» diyerek işçileri avutmak yolunu tutmuştur.

Haber Gazetesi'nde Dündar Engin de, işçilerin dertlerini bir yana iterek «Once Devlet Otoritesi» başlıklı yazısında şunları yazmıştır: «Mesele tamamen işçilerle kendi idâcilleri arasında bir anlaşmazlıktan doğmuştur. Mesele bur-

rada değil, gayri mesul ve gayri kanuni davranışları bütün bölgenin huzur ve silâkunu bozularla karşı devletin tutumudur. Deşarja müsâade ediyorum diye de devlet kuvvetlerine karşı gelmeye, ortağu yıkıp yakmaya müsâade olunmamalıdır. İşçi hakları mukaddes ama Türk milletinin bekasını sağlayacak devlet otoritesi ondan da murakaddestir.»

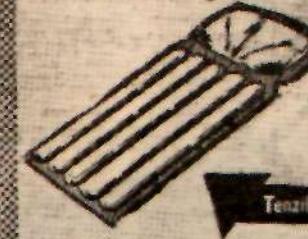
Yeni Gazete de, başyazısında, işçilerin haretini «kanun dışı bir grev» şeklinde nitelendirek söyle demiştir: «Hukuki yönden olayın, bütün unsurlarıyla, kanuna dâri bir grev olduğunda şüphe yoktur. İşveren kurumun bağlı bulunduğu bakan, ana muhalefete mensup milletvekilli ve Türk İş, en azından grevin kanunu olsadığı üzerinde birleşmişlerdir.»

Bununla beraber Yeni Gaze-

Bugün'ün yeni bir Hizmeti

Hacca giden okuyucularımıza

TENZİLATLI Havalı yatak dağıtıyoruz

TOKYO GINZA
Havalı yatağı

Tenzilatlı satış fiyatı 125 Lira'dır

5 Bugün başlığı ve 125 lira kurye içinde kârhaneden temin edilir.
Taşraye ödemeli gönderilir.

Havalı yatak, hac dönüşü yolunda sizin rahat ettirir

BUGÜN
(8.2.1968)

Solun en ucundaki bir gazete kupon neşrederek bilmem ne kadar kupon biriktirene ucuz kumaş temin ediyor. İlk bakişa bu solecların hiç adetleri olmadığı halde halka bir hizmetleri gibi görülmektedir. Onların niyeti hizmet değil, artık ne olduğu anlaşan ve bes paralık haysiyeti, kıymeti olmayan herifin ve memleketti karanlıklarla sürükleyecek ideolojilerinin reklamını yapmaktadır.

ADNAN PEŞKIRÇIOĞLU
(Bugün — 8.2.1968)

Ahmaktan da beter!

Düşman ne kadar kudretli olursa olsun, idealist savaşçı mutlaka eninde sonunda onu yere serer. Vietkong savasçıları, Şeyhüccelerin fedaileri gibi başkası ile mastur olmuş degillerdir. Amerika, Fransa'ya karşı bir asara yakın zamandan beri devamlı surette bilenmiş bir hincem karşısındadır. Tarihten ibret almamış ve tecrübelere den ders çıkarmayan nice ahmak devlet adamları ve diplomatlar görülmüşdür. Amerika'ya ahmak da denemez. Tarih herhalde bir başka kelime bulacaktır.

NİZAMETTİN NAZIF
(Y. İstanbul — 8.2.1968)

te ve onunla birlikte Cumhuriyet, Milliyet gibi tarafsız gazeteler, bir ölçüde işçileri suçlamakla birlikte olayın temel nedenleri üzerinde durmuşlardır. Mesela, Yeni Gazete, aynı yazısında, şu uyarınca bulunmuştur: «1965 Marttaki kanlı Zonguldak olaylarının üzerinden üç yıl geçmeden aynı bölgede başgösteren bu ikinci hareket, ciddi bir ikaz olarak kabul edilmeli. Bölgedeki endüstriyel münasebetlerin üzerine temel çözümler bulmak için eğilimlidir.»

Milliyet'te Abdi İpekçi, «Hiç şüphesiz her şeye rağmen meseleyi gayri meşru ve kanun dışı bir mücadeleye sürükleyenlerin davranışlarını uygun karşılamaya imkân

yoktur. Bu davranışlar duylu tepkiler için haklı sepler de bulunusa, mazur görlemez. Ama hastalıklar kökünden tedavi edilemedikçe zaman zaman bu tür fizîcî olaylarla karşılaşmak kaçınılmaz bir sonuçtur.»

Cumhuriyet ise, «Olaylarınlarındaki gerçek» sitüonda meseleye su sağlam teşhis koymuştur: «Evet, tarihik var, fakat bu tarihik sosyal politikanın habersiz, kitlenin nabzu tuşmak yerine, büyüğülerin nabzına göre serbet verenlerin başı altından çıkmaktadır. Sendika rekabeti, şuymuş, buymuş, hepsi lafı güzaf, verin adamlara komisyونun kabul ettiği ücreti, Bakın o zaman kimse kanunsuz grev yapar mı? Ve gece yarısı kilometrelerce yol yürüyüp vilayet önünde toplanır mı?»

Buna karşılık solda görünen Akşam Gazetesi, işçilere «devlet otoritesi» üzerine ders vermekte sağlı gazetelerle adeta yarışa girmiştir ve Süleyman Bey'e taş çıkartacak bir usulü aynen şunları yazmıştır: «Bu arada işçilere de düşen ağır bir sorumluluk vardır. Bu da, demokratik yollardan alabilecekleri haklarını kaba kuvvetle ve kanun dışına çıkararak ikide bir sokağa döküllererek almaya kalkışmak hastalıkından vazgeçmek, nereden gelirse gelsin târikâlere kapılmamaktır. Türkiye'de kanunların varoluğu hiç baturan çıkarılmamalıdır.»

GÜNAH ÇIKARTMA!

Bu gazeteyi yönetenlerin ve çkartanların sık sık muhatap oldukları bir itham vardır. Bu itham, bu gazetede körükörne Amerikan aleyhâri yapıldığıdır.

Bu gazetede zaman zaman Amerika'yı yönetenlere, Amerika'nın Türkiye'de izlediği politikaya karşı tenkitler yapılmıştır. Gereklilik, bundan sonra da yapılacaktır.

En ağır tenkit ve hücumlara uğrayan Amerikalılar bilmelidirler ki, bu tenkit ve hücumlar duşmanlığını değil, gerçek dostluğun meyveleridir. Amerikalılar Türkiye'de tenkit edilecek, halkın nazarıda düşman hale gelecek hareketler yapmaktan kaçınılmış dostluk görecelerdir. Bu gazetenin sağlamış istediği de bundan başka bir şey değildir.

AKŞAM
(8.2.1968)